Kim Backström, Kimmo Grönlund, Topias Favorin, Kaisa Herne, Harri Jalonen,
Kaisa Kurkela, Marina Lindell, Aino Rantamäki, Lauri Rapeli, Mikko Värttö

Rapport om Vasa medborgarpanel

STRONG
Implementing Democratic Innovations

Arbetsgrupp

Medborgarpanelen genomförs av Vasa stad och forskninsgprojektet STRONG (STRONG – Implementering av demokratiska innovationer). I STRONG-projektet medverkar Åbo Akademi, Tammerfors universitet, Vasa universitet samt Institutet för hälsa och välfärd (THL).

Projekten inom de strategiska forskningsprogrammen finansieras av Rådet för strategisk forskning (RSF), som är en del av Finlands Akademi. Finansieringsbeslutets nummer är 365618, 365619 och 365620.

Teknisk information:
Utgiven i Finland 2026
Utgivare: STRONG – Implementing Democratic Innovations
Tammerfors universitet, Tammerfors

ISBN 978-952-03-4872-4 (digital)

Grafisk design: Eva Aspnäs

Innehållsförteckning

Sammanfattning 1
Varför används medborgarpaneler? 2
Hur genomfördes Vasa medborgarpanel? 2
Medborgarpanelens tema 4
Forskningsdesign 4
Informationspaketet 5
Enkäter som deltagarna besvarade 5
Hur rekryterades deltagarna? 6
Modererade smågruppsdiskussioner 11
Gemensamt möte med fullmäktigeledamöterna 11
Iakttagelser från Vasa medborgarpanel 13
Vad diskuterades? Hur fungerade diskussionerna? 13
Vad framkom i enkäterna? 14
Ökade kunskapen om jämställdhet och likabehandling? 21
Hur upplevde deltagarna medborgarpanelen? 22
Iakttagelser från det gemensamma mötet 24
Reflektioner kring medborgarpanelens betydelse 25
Sammanfattning 26

Sammanfattning

I Vasa medborgarpanel diskuterade en grupp slumpmässigt utvalda Vasabor (N = 20 000) teman kring jämställdhet och likabehandling i nätbaserade diskussioner som hölls den 23–27 mars 2026. Som underlag för diskussionerna fick deltagarna balanserad information om frågor förknippade med jämställdhet och likabehandling i Vasa stad. Diskussionerna fördes i smågrupper på tre språk: finska, svenska och engelska, under ledning av opartiska moderatorer som utbildats för uppgiften. Även allt material som användes i medborgarpanelen togs fram på dessa tre språk.

Deltagarna i medborgarpanelen bildade en grupp med mångsidig bakgrund. Fastän högutbildade var något överrepresenterade bland dem som deltog i smågruppsdiskussionerna, var deltagargruppen mångsidig vad gäller kön, ålder och modersmål. Dessutom var personer med lägre utbildningsnivå relativt väl representerade. Vid rekryteringen eftersträvades en överrepresentation av personer med andra modersmål än finska och svenska, eftersom denna grupp vanligtvis deltar i lägre grad än övriga befolkningen.

För att undersöka deltagarnas åsikter ombads de besvara flera enkäter före och efter medborgarpanelen. För forskningsändamål delades de personer som anmält intresse för att delta slumpmässigt in i tre lika stora grupper. Den första gruppen bestod av de egentliga deltagarna i medborgarpanelen, som i förväg fick ett informationspaket per post, besvarade enkäter och deltog i smågruppsdiskussioner. Den andra gruppen fick informationspaketet per post och besvarade enkäterna, men deltog inte i smågruppsdiskussionerna. Den tredje gruppen fungerade som kontrollgrupp och besvarade endast enkäterna.

Enkäterna visar att deltagandet i medborgarpanelen ökade deltagarnas tillfredsställelse med demokratin i Vasa stad samt förbättrade deras kunskaper om frågor som rör jämställdhet och likabehandling. Respondenterna var i huvudsak mycket nöjda med hur jämställdheten mellan könen förverkligas och något nöjda med hur likabehandlingen förverkligas i Vasa.

De mest populära åtgärderna för att främja jämställdhet och likabehandling var enligt respondenterna att införa principer för tryggare rum i stadens verksamhetsställen, förbättra tryggheten i stadsmiljön samt att utbilda erfarenhetsexperter inom integrationsfrågor för att stödja invandrares integration. Som en följd av smågruppsdiskussionerna förändrades deltagarnas åsikter så att de i högre grad ansåg att staden borde utbilda fler erfarenhetsexperter och rikta mer stöd för skolgång till de skolor där läranderesultaten är svagast. Någon motsvarande förändring observerades inte i de övriga grupperna.

Deltagarna upplevde också att smågruppsdiskussionerna i medborgarpanelen präglades av en lämplig mångfald av perspektiv och de var överlag mycket nöjda med hur diskussionerna genomfördes. En del av deltagarna deltog även i ett evenemang den 20 april 2026 där de presenterade frågor som formulerats i smågrupperna för ledamöter i Vasa stadsfullmäktige. Evenemanget kompletterade medborgarpanelen och stärkte dess koppling till det politiska beslutsfattandet.

Varför används medborgarpaneler?

I Finlands demokratiska system har medborgarna möjlighet att delta i det politiska beslutsfattandet även på andra sätt än genom att rösta i val. Ett bredare medborgardeltagande kan motiveras bland annat med att det ökar medborgarnas intresse för politik och stärker deras möjligheter att påverka. Att ge medborgarna möjlighet att bli hörda, delta och påverka beslutsfattandet kan också leda till mer genomtänkta beslut och öka beslutens legitimitet.

Medborgarnas möjligheter att delta regleras i kommunallagen och i lagen om välfärdsområden. Som möjliga former för deltagande nämns bland annat diskussions- och hörandetillfällen samt medborgarråd, som bygger på principerna för deliberativ demokrati. Inom deliberativ demokrati föregås beslutsfattandet av en jämlik, respektfull och kunskapsbaserad diskussion där deltagarna motiverar sina ståndpunkter och lyssnar på varandra.[1] Att ta del av olika perspektiv kan minska polarisering genom att öka medborgarnas kunskap och förståelse för olika synpunkter.[2]

Metoder som bygger på den deliberativa demokratins principer kallas ofta deliberativa medborgardiskussioner. I dessa får en grupp medborgare, utvalda genom slumpmässigt urval, ta del av expertinformation och delta i modererade smågruppsdiskussioner för att bilda sig en välgrundad uppfattning om den fråga som behandlas. Att använda slumpmässigt urval vid rekryteringen av deltagare är viktigt eftersom det bidrar till att skapa en mångsidig grupp deltagare.

För att diskussionerna ska kunna föras på en kunskapsbaserad grund erbjuds deltagarna balanserad information om medborgarpanelens teman. Informationen delges antingen före eller under medborgarpanelen. Samtalen sker i smågrupper där diskussionen leds av moderatorer som utbildats för uppgiften. Moderatorernas uppgift är att säkerställa att alla deltagare får möjlighet att komma till tals och att ingen enskild person dominerar diskussionen.

Exempel på deliberativa medborgardialoger är medborgarråd, medborgarpaneler och medborgarparlament. De olika modellerna skiljer sig åt när det gäller antalet deltagare, längden på processen och vilket resultat som eftersträvas. I Finland har medborgarpaneler under de senaste åren främst organiserats av välfärdsområden och kommuner. Just nu blir permanenta medborgarpaneler, som kan behandla flera olika frågor under sin mandatperiod, allt vanligare. År 2026 används permanenta medborgarpaneler i Jyväskylä och Åbo.

Hur genomfördes Vasa medborgarpanel?

I Vasa medborgarpanel diskuterade Vasabor som bjudits in på basis av ett slumpmässigt urval (N = 20 000) frågor som rör jämställdhet och likabehandling i webbdiskussioner som hölls den 23–27 mars 2026. Som underlag för diskussionerna fick deltagarna balanserad information om jämställdhets- och likabehandlingsfrågor i Vasa samt om åtgärder som staden redan tidigare hade vidtagit för att främja jämställdhet och likabehandling.

1 Grönlund, K., Herne, K., Jäske, M., & Värttö, M. (2021). Opas kansalaispaneelin järjestämiseen kunnissa.
2 Setälä, M., Kulha, K., Värttö, M., & Taskinen, M. (2022). Puntaroivat kansalaiskeskustelut suomalaisen demokratian vahvistajina.

Medborgarpanelens informationspaket skickades till deltagarna i tryckt form på förhand, så att det fanns tillgängligt under hela diskussionen.

Diskussionerna genomfördes i smågrupper med cirka 6–12 deltagare (medeltal = 9), och varje grupp diskuterade i ungefär tre timmar. Smågruppsdiskussionerna ägde rum antingen dagtid (09.30–12.30 eller 14.00–17.00) eller kvällstid (17.00–20.00). Totalt ordnades tio smågrupper med sammanlagt 92 deltagare. Diskussionerna genomfördes som nätmöten via programmet Teams. Smågruppsdiskussionerna hölls på tre språk: finska, svenska och engelska. Deltagarna fick på förhand ange vilket språk de önskade använda i diskussionerna. Även allt material som distribuerades till deltagarna fanns tillgängligt på dessa tre språk.

Diskussionerna leddes av en opartisk moderator som fått särskild utbildning för uppgiften. Moderatorns uppgift var att säkerställa att de diskussionsregler som delats ut till deltagarna på förhand följdes i smågrupperna (Figur 1). Moderatorn såg också till att ordet fördelades relativt jämnt mellan deltagarna, att diskussionen höll sig till medborgarpanelens tema och att tidsplanen följdes.

Deltagarna besvarade två enkäter före smågruppsdiskussionerna och en efteråt. Enkäterna kartlade åsikter om jämställdhet och likabehandling samt andra samhälleliga attityder.

DISKUSSIONSREGLER

VISA RESPEKT FÖR ANDRA medlemmar i medborgarpanelen. Använd kroppsspråk som visar respekt för andra. Till exempel kan ögonrullning eller att skaka på huvudet lätt uppfattas som respektlöst. Tala på ett respektfullt sätt till andra i gruppen. Undvik uttryck som kränker någons religion, kultur, etniska bakgrund, modersmål, kön eller sexuella läggning.

FRAMFÖR DINA ÅSIKTER modigt och motivera dem. I diskussionen strävar man efter att ge alla möjlighet att uttrycka sina åsikter på lika villkor. Egna åsikter ska motiveras.

LYSSNA PÅ andra och förhåll dig öppet och fördomsfritt till deras åsikter. Var beredd att lära dig nytt och ta till dig ny information. Var också beredd att ändra dina åsikter om andras argument övertygar.

TALA KORT och tydligt, undvik att avbryta andra och undvik långa inlägg.

VAR SAMARBETSVILLIG. Om du är av annan åsikt, försök uttrycka det på ett konstruktivt sätt. Olika åsikter är tillåtna och det är inte nödvändigt att alla tycker likadant.

DELTA under hela diskussionen och var uppmärksam.

MODERATORN, det vill säga diskussionsledaren, övervakar samtalet. Moderatorns uppgift är att se till att diskussionen är balanserad och att alla får säga sin mening. Moderatorn styr inte diskussionens innehåll och uttrycker inga egna åsikter. Moderatorn kan ingripa i respektlöst tal eller beteende. Diskussionen kan löpa fritt, men moderatorn ser till att alla får ordet.

Figur 1. Diskussionsregler

Utöver småguppsdiskussionerna bjöds medborgarpanelens deltagare in till ett evenemang tillsammans med Vasa stads fullmäktigeledamöter. Evenemanget ordnades den 20 april 2026. Deltagarna ställde frågor till fullmäktigeledamöterna om teman som rörde jämställdhet och likabehandling. Frågorna hade formulerats i förväg inom smågrupperna. Under evenemanget presenterades också preliminära resultat från medborgarpanelen.

Medborgarpanelens tema

Medborgarpanelens diskussioner stödjer Vasa stad i beslutsfattande genom att ge kunskap om invånarnas syn på frågor som rör jämställdhet och likabehandling. Stadens tjänsteinnehavare använder resultaten från medborgarpanelen vid beredningen av Vasa stads jämställdhets- och likabehandlingsplan (2026–2029). Resultaten kan även användas när Vasa stadsfullmäktige fattar beslut om planen.

Jämställdhet och likabehandling är ett mycket omfattande tema och det var därför inte möjligt att behandla alla relevanta perspektiv inom ramen för medborgarpanelen. Den arbetsgrupp som förberedde medborgarpanelen avgränsade därför diskussionerna till tre teman som ansågs särskilt viktiga:

1. Regional likabehandling, med särskilt fokus på låginkomsttagare.
2. Jämställdhet mellan könen.
3. Likvärdigt bemötande av personer med utländsk bakgrund.

Medborgarpanelens informationspaket hade utformats för att behandla dessa teman. I småguppsdiskussionerna ansvarade moderatorn för att säkerställa att samtliga tre teman behandlades under diskussionerna.

Forskningsdesign

Som en del av medborgarpanelen genomfördes även en forskningsdesign för att undersöka hur information och diskussion påverkar deltagarnas åsiktsbildning.För detta ändamål delades de personer som anmält intresse för att delta slumpmässigt in i tre lika stora grupper med 150 personer vardera. Målet var att få 100 personer till varje grupp. Eftersom tidigare forskning visar att en betydande andel av de inbjudna vanligtvis inte deltar skickades inbjudningar till 150 personer per grupp. Trots denna överrekrytering nåddes inte målet med 100 deltagare i någon av grupperna.

Den första gruppen bestod av medborgarpanelens deltagare. De fick ett informationspaket per post i förväg, besvarade tre enkäter och deltog i småguppsdiskussioner. Den andra gruppen fick informationspaketet per post och besvarade tre enkäter, men deltog inte i småguppsdiskussionerna. Den tredje gruppen fungerade som kontrollgrupp och besvarade enbart tre enkäter (tabell 1).

Tabell 1. Forskningsdesign

	Informationspaketet och småguppsdiskussion	**Bara informationspaketet**	**Kontrollgrupp (ej informationspaketet eller diskussion)**
N	92	106	82

Syftet med forskningsdesignen var att undersöka om åsiktsbildningen skiljer sig mellan den grupp som både får information och deltar i diskussioner respektive den grupp som endast får information. Kontrollgruppen användes för att kontrollera eventuella förändringar i den allmänna opinionen under perioden mellan enkätomgångarna. Utgångspunkten var att inga betydande åsiktsförändringar skulle ske i kontrollgruppen. Deltagarna i smågruppsdiskussionerna fick ett presentkort på 50 euro som ersättning. De som fick informationspaketet men inte deltog i diskussionerna fick ett presentkort på 20 euro, och medlemmarna i kontrollgruppen fick ett presentkort på 10 euro, förutsatt att de besvarade samtliga enkäter som skickades till dem.

Informationspaketet

Deltagarna i medborgarpanelen fick information om panelens tema med hjälp av ett informationspaket. Informationspaketet utarbetades av forskarna inom STRONG-projektet i samarbete med Vasa stad. Samma innehåll togs fram på finska, svenska och engelska. Syftet var att ge deltagarna balanserad och neutral information om frågor som rör jämlikhet och likabehandling.

För det första beskrev informationspaketet vad stadens jämställdhets- och likabehandlingsplan handlar om. Paketet presenterade kortfattat medborgarpanelens tre teman, nämligen **1) regional likabehandling och låginkomsttagares ställning, 2) jämställdhet mellan könen och 3) likvärdigt bemötande av personer med utländsk bakgrund.** Därutöver definierades centrala begrepp inom jämställdhet och likabehandling, såsom jämställdhet mellan könen, likabehandling, positiv särbehandling samt diskriminering.

Informationspaketet presenterade även kortfattat den lagstiftningsmässiga grunden för jämställdhet och likabehandling, satte in panelens tre teman i en lokal Vasakontext samt redogjorde för de åtgärder som tidigare genomförts i Vasa för att främja jämställdhet och likabehandling.

Slutligen presenterade informationspaketet reglerna för den deliberativa diskussionen i medborgarpanelen samt gav information om principerna och rutinerna för panelens genomförande. Detta omfattade bland annat det slumpmässiga urvalet av deltagare, deras tillgång till information, hur resultaten skulle användas i stadens beslutsfattande samt de praktiska arrangemangen kring panelen.

Enkäter som deltagarna besvarade

Deltagarna ombads att besvara flera enkäter före och efter medborgarpanelen. Enkäterna genomfördes online med hjälp av programmet QuestionPro. En webblänk till den första enkäten (t1) skickades tillsammans med inbjudan till det slumpmässigt utvalda urvalet. I enkäten tillfrågades respondenterna om sin vilja att delta i medborgarpanelens smågruppsdiskussioner. Dessutom ställdes frågor om bland annat deras uppfattningar om hur jämställdhet och likabehandling förverkligas i Vasa samt olika bakgrundsuppgifter.

Länken till den andra enkäten (t2) skickades till de personer som hade anmält intresse för att delta i medborgarpanelen eller den tillhörande studien. I enkäten tillfrågades respondenterna bland annat om sina åsikter i olika värderingsfrågor, sitt förtroende för olika samhällsinstitutioner samt sin tillfredsställelse med demokratins funktion i Finland och i Vasa.

Den tredje enkäten (t3) genomfördes kort efter medborgarpanelens smågruppsdiskussioner. I enkäten fick respondenterna ge sina synpunkter på hur rättvisa diskussionerna varit och hur väl arrangemangen fungerat. Enkäten innehöll också flera frågor som redan hade ställts i de två tidigare enkäterna. Genom att ställa samma frågor före och efter panelen kan man undersöka hur deltagarnas åsikter eventuellt förändras till följd av deltagandet i smågruppsdiskussionerna och av att de tagit del av informationspaketet.

I enkäterna som genomfördes före panelen (t1 och t2) och efter panelen (t3) ombads respondenterna också att ta ställning till sju olika åtgärder för att främja jämställdhet och likabehandling. Dessutom ombads de att uttrycka sina åsikter om två påståenden som gällde Vasa stads tjänster samt motivera sina svar. Syftet var att undersöka vilken inverkan den deliberativa diskussionen och tillgången till information har på respondenternas förmåga att motivera sina ståndpunkter.

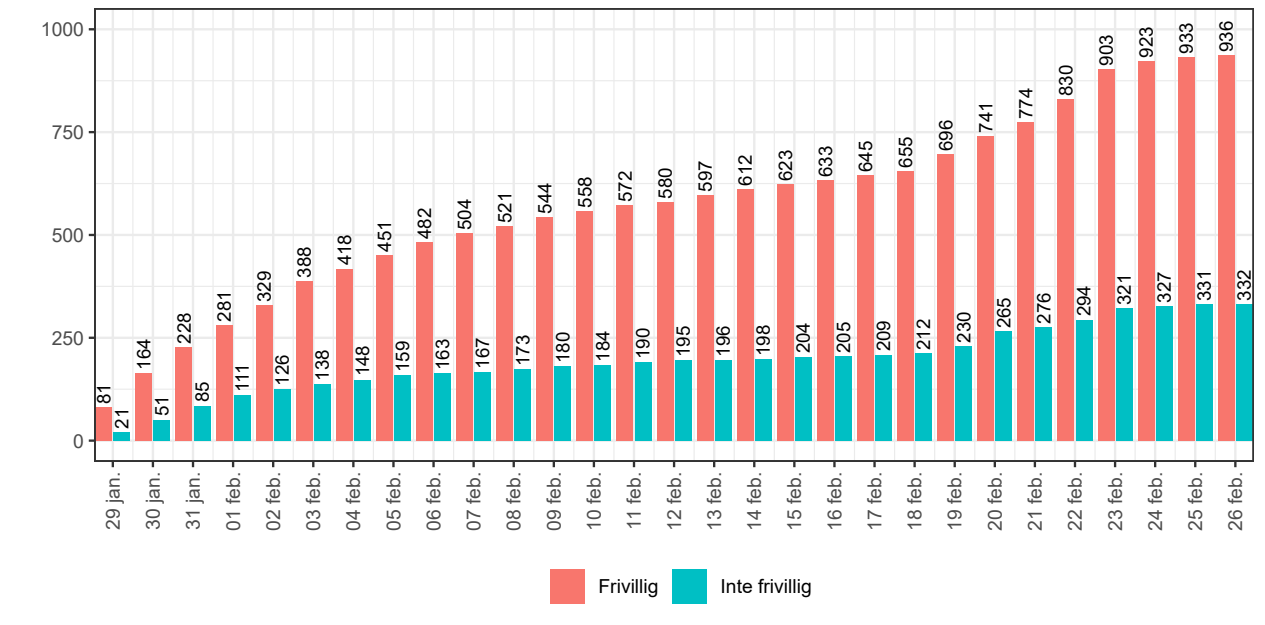
Den fjärde enkäten (t4) genomfördes efter det gemensamma evenemanget mellan medborgarpanelens deltagare och fullmäktigeledamöterna. I enkäten tillfrågades deltagarna om sina synpunkter på arrangemangen, fullmäktigeledamöternas svar på deltagarnas frågor samt sina förväntningar på vilken betydelse panelens resultat kommer att ha för Vasa stads kommande jämställdhets- och likabehandlingsplan.

Hur rekryterades deltagarna?

Deltagarna rekryterades genom inbjudningsbrev som skickades till 20 000 slumpmässigt utvalda Vasabor i åldern 18–84 år. Urvalet beställdes från Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och stratifierades enligt modersmål och ålder för att beakta skillnader i benägenheten att delta. I urvalet var äldre åldersgrupper samt personer med andra modersmål än finska eller svenska överrepresenterade.

De personer som ingick i urvalet fick ett inbjudningsbrev där medborgarpanelen presenterades och där de ombads besvara en webbenkät. I enkäten kunde de anmäla sitt intresse för att delta i medborgarpanelen. Respondenterna ombads också att uppge sin e-postadress för eventuell senare kontakt. Enkäten kunde besvaras under perioden 29.1–26.2.2026. I mitten av februari skickades en påminnelse till ett slumpmässigt urval på 10 000 personer som ännu inte hade besvarat enkäten. Även detta urval stratifierades enligt ålder och modersmål.

Totalt besvarade 1 268 personer den första enkäten, vilket motsvarar en svarsfrekvens på 6,3 procent. Av respondenterna anmälde sig 936 personer (73,8 %) frivilligt till medborgarpanelen. Bland dem som inte anmälde sig var det vanligaste angivna skälet att tidpunkten inte passade (51,9 %). Figur 2 visar utvecklingen av antalet frivilliga och icke-frivilliga utifrån rekryteringsenkäten och påminnelsen.

Figur 2. Utvecklingen av antalet frivilliga och icke-frivilliga enligt rekryteringsenkäten

Efter att rekryteringsperioden avslutats lottades 450 personer bland de frivilliga till tre olika studiegrupper (150 personer per grupp). Lottningen genomfördes utifrån vilket språk deltagarna hade angett att de ville diskutera på och vilka tidpunkter de kunde delta. Diskussionsspråket fastställdes genom en flervalsfråga med svarsalternativen finska, svenska och engelska. Dessutom kunde de frivilliga i en annan flervalsfråga ange vilka av de erbjudna tidpunkterna som passade dem.

I nästa steg lottades deltagarna in i smågrupper. Medborgarpanelen omfattade fyra finskspråkiga, tre svenskspråkiga och tre engelskspråkiga smågrupper. När gruppens språk hade fastställts lottades deltagarna bland de frivilliga som hade uppgett att de kunde diskutera på det aktuella språket vid den aktuella tidpunkten. För att korrigera den snedvridning som fanns bland de frivilliga beträffande utbildningsnivå stratifierades urvalet dessutom så att 40 procent av de valda hade högskoleexamen och 60 procent saknade högskoleexamen. Till varje smågrupp lottades 15 deltagare. Målet var att skapa grupper med tio personer. Eftersom det var känt att en del skulle dra sig ur före diskussionen valdes 15 personer till varje grupp.

Exempel på indelningen i smågrupper: Först lottades vilken av de tio smågrupperna deltagarna skulle placeras i, i detta exempel tisdagen den 23 mars kl. 17.00–20.00. Därefter lottades engelska som diskussionsspråk. Sedan lottades nio personer som saknade högskoleexamen och som i rekryteringsenkäten hade angett att de kunde diskutera på engelska och delta vid den aktuella tidpunkten. På motsvarande sätt lottades sex personer med högskoleexamen. Därefter avlägsnades dessa 15 personer från gruppen frivilliga.

När 150 personer hade lottats till smågrupperna lottades ytterligare 150 personer bland de återstående frivilliga till gruppen som endast fick informationspaketet och 150 personer till kontrollgruppen. För att gruppsammansättningen skulle motsvara gruppen som deltog i smågruppsdiskussionerna användes ett stratifierat urval så att 40 procent av de utvalda hade högskoleexamen och 60 procent saknade högskoleexamen.

I samband med utskicket av den andra enkäten informerades respondenterna om huruvida de hade blivit utvalda till smågruppsdiskussionerna eller inte. De personer som hade anmält sig frivilligt men som inte valdes till någon av de tre grupperna (smågruppsdiskussion, informationspaket eller kontrollgrupp) informerades per e-post om att de denna gång inte hade valts ut som deltagare. Samtidigt gavs de möjlighet att anmäla sitt intresse för att få information från Vasa stad om framtida former av medborgardeltagande. Samma möjlighet erbjöds även de personer som redan i rekryteringsenkäten hade meddelat att de inte kunde delta i medborgarpanelen.

Efter gruppindelningen avbokade en del deltagare sin medverkan. I möjligaste mån flyttades personer som ursprungligen hade placerats i en smågrupp, men som fått förhinder att delta i den gruppen, till en annan smågrupp. I annat fall flyttades de till gruppen som endast fick informationspaketet. Deltagarna i de olika grupperna och smågrupperna presenteras i tabellerna 2 och 3 enligt bakgrundsvariablerna.

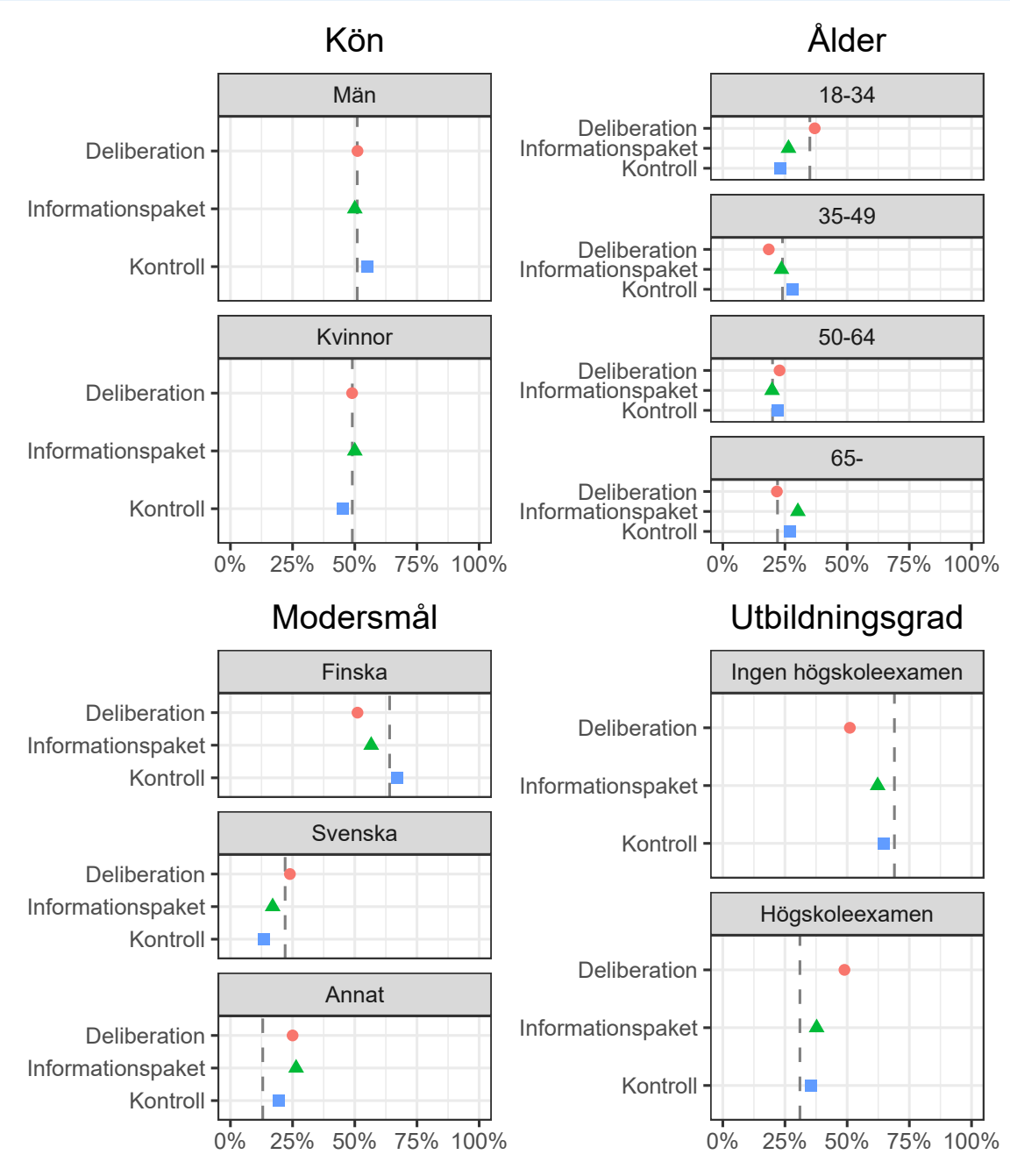
Tabell 2. Deltagare i forskningsdesignens tre grupper enligt bakgrundsvariabler, jämfört med alla Vasabor

n (%)	Smågruppsdiskussion N = 92	Informationspaket N = 106	Kontroll N = 82	Totalt N = 280	Vasa
Kön					
Man	47 (51 %)	53 (50 %)	45 (55 %)	145 (52 %)	51 %
Kvinna	45 (49 %)	53 (50 %)	37 (45 %)	135 (48 %)	49 %
Ålder					
18–34	34 (37 %)	28 (26 %)	19 (23 %)	81 (29 %)	35 %
35–49	17 (18 %)	25 (24 %)	23 (28 %)	65 (23 %)	24 %
50–64	21 (23 %)	21 (20 %)	18 (22 %)	60 (21 %)	20 %
65–84	20 (22 %)	32 (30 %)	22 (27 %)	74 (26 %)	22 %
Modersmål					
Finska	47 (51 %)	60 (57 %)	55 (67 %)	162 (58 %)	64 %
Svenska	22 (24 %)	18 (17 %)	11 (13 %)	51 (18 %)	22 %
Annat	23 (25 %)	28 (26 %)	16 (20 %)	67 (24 %)	13 %
Utbildningsnivå					
Ingen högskoleexamen	47 (51 %)	66 (62 %)	53 (65 %)	166 (59 %)	69 %
Högskoleexamen	45 (49 %)	40 (38 %)	29 (35 %)	114 (41 %)	31 %

Tabell 3. Deltagarnas bakgrundsvariabler i smågruppsdiskussionerna per diskussionsgrupp

n (%)	**Grupp 1 finska N = 11**	**Grupp 2 finska N = 11**	**Grupp 3 engelska N = 10**	**Grupp 4 svenska N = 7**	**Grupp 5 svenska N = 8**	**Grupp 6 engelska N = 12**	**Grupp 7 finska N = 9**	**Grupp 8 svenska N = 9**	**Grupp 9 engelska N = 6**	**Grupp 10 finska N = 9**	**Totalt N = 92**
Kön											
Man	7 (64 %)	6 (55 %)	5 (50 %)	5 (71 %)	5 (63 %)	4 (33 %)	4 (44 %)	2 (22 %)	4 (67 %)	5 (56 %)	47 (51 %)
Kvinna	4 (36 %)	5 (45 %)	5 (50 %)	2 (29 %)	3 (38 %)	8 (67 %)	5 (56 %)	7 (78 %)	2 (33 %)	4 (44 %)	45 (49 %)
Ålder											
18–34	1 (9,1 %)	2 (18 %)	6 (60 %)	4 (57 %)	4 (50 %)	9 (75 %)	1 (11 %)	2 (22 %)	3 (50 %)	2 (22 %)	34 (37 %)
35–49	2 (18 %)	3 (27 %)	3 (30 %)	0 (0 %)	1 (13 %)	2 (17 %)	0 (0 %)	2 (22 %)	3 (50 %)	1 (11 %)	17 (18 %)
50–64	2 (18 %)	2 (18 %)	0 (0 %)	2 (29 %)	1 (13 %)	1 (8,3 %)	6 (67 %)	2 (22 %)	0 (0 %)	5 (56 %)	21 (23 %)
65–84	6 (55 %)	4 (36 %)	1 (10 %)	1 (14 %)	2 (25 %)	0 (0 %)	2 (22 %)	3 (33 %)	0 (0 %)	1 (11 %)	20 (22 %)
Modersmål											
Finska	11 (100 %)	8 (73 %)	3 (30 %)	1 (14 %)	2 (25 %)	3 (25 %)	8 (89 %)	3 (33 %)	1 (17 %)	7 (78 %)	47 (51 %)
Svenska	0 (0 %)	2 (18 %)	0 (0 %)	5 (71 %)	6 (75 %)	2 (17 %)	1 (11 %)	5 (56 %)	0 (0 %)	1 (11 %)	22 (24 %)
Annat	0 (0 %)	1 (9,1 %)	7 (70 %)	1 (14 %)	0 (0 %)	7 (58 %)	0 (0 %)	1 (11 %)	5 (83 %)	1 (11 %)	23 (25 %)
Utbildningsnivå											
Ingen högskoleexamen	7 (64 %)	5 (45 %)	5 (50 %)	5 (71 %)	3 (38 %)	7 (58 %)	5 (56 %)	5 (56 %)	2 (33 %)	3 (33 %)	47 (51 %)
Högskoleexamen	4 (36 %)	6 (55 %)	5 (50 %)	2 (29 %)	5 (63 %)	5 (42 %)	4 (44 %)	4 (44 %)	4 (67 %)	6 (67 %)	45 (49 %)

Figur 3 jämför deltagarna med befolkningen i Vasa utifrån kön, ålder, modersmål och utbildningsnivå. Av figuren framgår att könsfördelningen överensstämmer väl med befolkningsfördelningen. När det gäller ålder motsvarar fördelningen bland deltagarna i smågruppsdiskussionerna också i hög grad befolkningsstrukturen, medan unga personer är något underrepresenterade i gruppen som fick informationspaketet och i kontrollgruppen. Vad gäller modersmål är personer med andra modersmål än finska eller svenska överrepresenterade. Dessutom är personer med högskoleutbildning överrepresenterade, särskilt bland deltagarna i smågruppsdiskussionerna.
Vid rekryteringen eftersträvades en överrepresentation av personer med andra modersmål än finska och svenska, eftersom Vasa stad var särskilt intresserad av denna befolkningsgrupps åsikter. Även om personer med högre utbildning var något överrepresenterade bland deltagarna i smågruppsdiskussionerna kan det konstateras att deltagargruppen var mångsidig vad gäller kön, ålder och modersmål. Dessutom var personer med lägre utbildningsnivå relativt väl representerade bland deltagarna.

Figur 3. Deltagarnas bakgrundsvariabler i forskningsdesignens tre grupper.

Modererade smågruppsdiskussioner

Medborgarpanelens smågruppsdiskussioner genomfördes online via mötesplattformen Teams. Fyra grupper hölls på finska, tre på svenska och tre på engelska. Deltagarna kunde därmed delta på det språk de själva kände sig mest bekväma med att använda. Syftet med språkindelningen var att också möjliggöra deltagande för personer som inte behärskar finska eller svenska lika väl. Vissa personer med andra modersmål deltog i diskussionerna på finska eller svenska, medan det i de engelskspråkiga grupperna även fanns deltagare med finska eller svenska som modersmål.

Varje deltagare deltog i en smågruppsdiskussion. I varje grupp fanns en moderator och en teknisk moderator närvarande. Moderatorn fördelade ordet mellan deltagarna och såg till att medborgarpanelens tre delteman behandlades under diskussionen. Moderatorn deltog inte själv i diskussionen och tog inte ställning till de synpunkter som framfördes. Moderatorns möjlighet att styra diskussionens innehåll var medvetet begränsad. Deltagarnas egna tankar drev därför samtalet framåt och formade vilka frågor som kom att diskuteras närmare.

Medborgarpanelens smågruppsdiskussioner kretsade kring de tre delteman om jämställdhet och likabehandling som Vasa stad ville få invånarnas synpunkter på. Före diskussionerna fick deltagarna ett informationspaket om dessa teman. Paketet innehöll information om centrala begrepp samt om både de utmaningar som identifierats i Vasa och de åtgärder som tidigare genomförts för att främja jämställdhet och likabehandling. Förutom att avgränsa diskussionernas ämnesområden var syftet med informationspaketet att uppmuntra deltagarna att reflektera över panelens teman redan före smågruppsdiskussionerna och därmed underlätta deras deltagande i själva samtalen.

Varje Teams-möte pågick i tre timmar, varav cirka två timmar var reserverade för deltagarstyrda diskussioner. Under mötet hölls en paus på 15 minuter. Under den sista halvtimmen formulerade deltagarna frågor till Vasa stadsfullmäktige inför det evenemang som ordnades den 20 april 2026 i Vasa stads fullmäktigesal. I varje smågrupp fanns också en teknisk moderator som hjälpte deltagarna med eventuella tekniska problem före och under diskussionen. Deltagarna fick dessutom instruktioner om hur Teams används samt möjlighet att testa plattformen före diskussionerna. De tekniska problemen var förhållandevis få bland deltagarna i smågrupperna. Endast en person var tvungen att avbryta sitt deltagande på grund av tekniska svårigheter.

Gemensamt möte med fullmäktigeledamöterna

I slutet av smågruppsdiskussionerna fick deltagarna fundera på frågor som de ville ställa till stadsfullmäktigeledamöterna. Varje grupp instruerades att formulera tre frågor och att bland sig utse en representant som skulle framföra frågorna vid det gemensamma mötet mellan fullmäktigeledamöterna och medborgarpanelens deltagare den 20 april. Vid mötet deltog 26 deltagare från medborgarpanelen och 12 fullmäktigeledamöter som representerade samtliga partier i stadsfullmäktige.

Forskningsgruppens medlemmar valde ut en fråga från varje smågrupp som gruppens representant ombads framföra vid mötet (se bilaga 1). Syftet var att undvika att flera grupper ställde liknande eller överlappande frågor. Frågorna skickades till fullmäktigeledamöterna ungefär en vecka före mötet för att ge dem möjlighet att förbereda sig.

I början av mötet presenterade forskarna Kaisa Herne och Marina Lindell resultaten från de enkäter som genomförts i anslutning till medborgarpanelen. Därefter framförde representanterna för smågrupperna sina frågor till fullmäktigeledamöterna i tur och ordning. För varje fråga hann två till tre fullmäktigeledamöter ge sina svar. Sammanlagt behandlades nio frågor under mötet. En grupps fråga utgick eftersom ingen av gruppens medlemmar deltog i tillställningen.

Mötet spelades inte in, men två medlemmar ur forskningsgruppen förde anteckningar över fullmäktigeledamöternas svar. I svaren betonades de åtgärder som staden redan har vidtagit för att främja jämställdhet och likabehandling samt den tredje sektorns betydelse som aktör i dessa frågor. Samtidigt uppmärksammade fullmäktigeledamöterna många av de problem som deltagarna lyfte fram i diskussionerna.

Syftet med mötet var att stärka kontakten mellan politikerna och paneldeltagarna samt att skapa incitament för att medborgarpanelens resultat ska beaktas i den kommande jämställdhets- och likabehandlingsplanen. Denna typ av gemensamt möte mellan deltagare i en medborgarpanel och politiska beslutsfattare har inte tidigare prövats i Finland. Försöket gav därför värdefulla erfarenheter och kunskap om hur liknande arbetsformer kan användas även i framtiden.

Fullmäktigeledamöter och deltagare under det gemensamma mötet i Vasa stadsfullmäktiges sessionssal den 20 april 2026.

Iakttagelser från Vasa medborgarpanel

Vad diskuterades? Hur fungerade diskussionerna?

Vi bedömde innehållet i diskussionerna utifrån de anteckningar som fördes av moderatorerna som ledde smågruppsdiskussionerna. Efter varje diskussion fyllde moderatorerna i ett kort formulär där de beskrev diskussionernas innehåll, hur jämlik diskussionen varit inom gruppen samt hur gruppen hade formulerat de frågor som senare ställdes vid det gemensamma mötet.

I diskussionerna behandlades jämställdhet och likabehandling ur flera olika perspektiv. De teman som lyftes fram berörde både strukturella frågor och sociala samt kulturella dimensioner. Utifrån moderatorernas sammanfattningar identifierade vi tre övergripande teman: **regional likabehandling och segregation, mångkulturalitet och flerspråkighet samt ekonomisk ojämlikhet och sysselsättning.**

I diskussionerna betonades särskilt behovet av att **stärka den regionala likabehandlingen och motverka segregation.** Regional ojämlikhet uppfattades framför allt som en strukturell fråga som påverkas av exempelvis bostadspolitik, kollektivtrafikens täckning och tillgången till offentliga tjänster. När det gäller bostadspolitiken lyftes särskilt behovet av fler bostäder till rimliga priser, ett mer varierat bostadsbestånd samt bättre boendemöjligheter för studerande fram. **Kollektivtrafikens** betydelse som ett verktyg för att främja regional likabehandling och jämställdhet ansågs vara stor, eftersom en välfungerande kollektivtrafik förbättrar tillgången till bland annat offentliga tjänster. Kollektivtrafik nämndes i hälften av grupperna. Regional segregation väckte dessutom oro ur ett trygghetsperspektiv samt med tanke på sociala problem, särskilt i vissa områden.

Ett annat centralt tema handlade om mångkulturalitet och flerspråkighet. **Rasism och etnisk diskriminering** lyftes fram i flera diskussioner. Regionens flerspråkighet, språkkrav och andra språkliga utmaningar uppfattades som problematiska ur ett likabehandlingsperspektiv. Undervisning i de inhemska språken ansågs därför vara viktig för att stödja integrationen. Samtidigt framhölls mångkulturalitet, kulturell förståelse och familjeorientering som viktiga faktorer för att människor ska känna sig förankrade i regionen. Även om deltagarna ansåg att invandrare själva har ett ansvar för sin integration betonades också att alla, inklusive personer som tillhör olika minoritetsgrupper, ska ha möjlighet att leva på sina egna villkor. Sammantaget ansågs främjandet av invandrares sysselsättning och integration kräva både strukturella och gemenskapsbaserade lösningar.

Det tredje centrala temat rörde ekonomisk ojämlikhet och sysselsättning. Situationen för låginkomsttagare, såsom studerande och invandrare, lyftes fram i flera diskussioner. Ekonomiska utmaningar ansågs begränsa möjligheterna att delta i fritidsverksamhet och samhällsliv. De språkkrav som arbetslivet ställer upplevdes delvis som oskäliga, särskilt eftersom sysselsättning sågs som en viktig väg till integration. Deltagarna uttryckte också oro över att utbildad arbetskraft flyttar bort från regionen. **En bättre matchning mellan arbetslivets behov och arbetskraften** sågs därför som ett viktigt regionalt mål. Därutöver identifierades könsbaserad diskriminering, trakasserier och ojämlikhet i arbetslivet fortfarande som problem.

Dessa teman är inte separata från varandra utan sammanflätade och de olika utmaningar som identifierades överlappar ofta varandra. Exempelvis är ekonomisk ojämlikhet och regional segregation nära sammankopplade, bland annat genom var bostäder till rimliga priser är belägna. På samma sätt kan flerspråkighet och höga språkkrav i arbetslivet försvåra invandrares möjligheter att få arbete och integreras i samhället. Sammantaget framträdde **identifiering och stöd till personer i utsatta situationer** som ett viktigt övergripande tema.

I diskussionerna presenterades även olika lösningar för att främja jämställdhet och likabehandling och öka medvetenheten om dessa frågor. Framför allt ansågs **utbildning och undervisning** spela en viktig roll för att öka kunskapen om jämställdhet samt minska diskriminering och rasism. Genom information och upplysning kan man stärka både kulturmedvetenhet och språkkunskaper. Även olika **kulturevenemang** ansågs kunna bidra till att främja icke-diskriminering. Smågrupperna föreslog dessutom olika former av **stödtjänster**, såsom servicesedlar som stöder integration eller en utvidgning av mathjälpen. Vidare framhölls **föreningarnas** betydelse i arbetet för jämställdhet och likabehandling och deltagarna uttryckte en önskan om att staden ska stödja föreningsverksamheten. Diskussionerna berörde också individens ansvar i relation till de strukturer som samhället erbjuder. Sammanfattningsvis lyfte diskussionerna fram behovet av helhetslösningar som kombinerar strukturella åtgärder, gemenskapsstöd och kulturell förståelse.

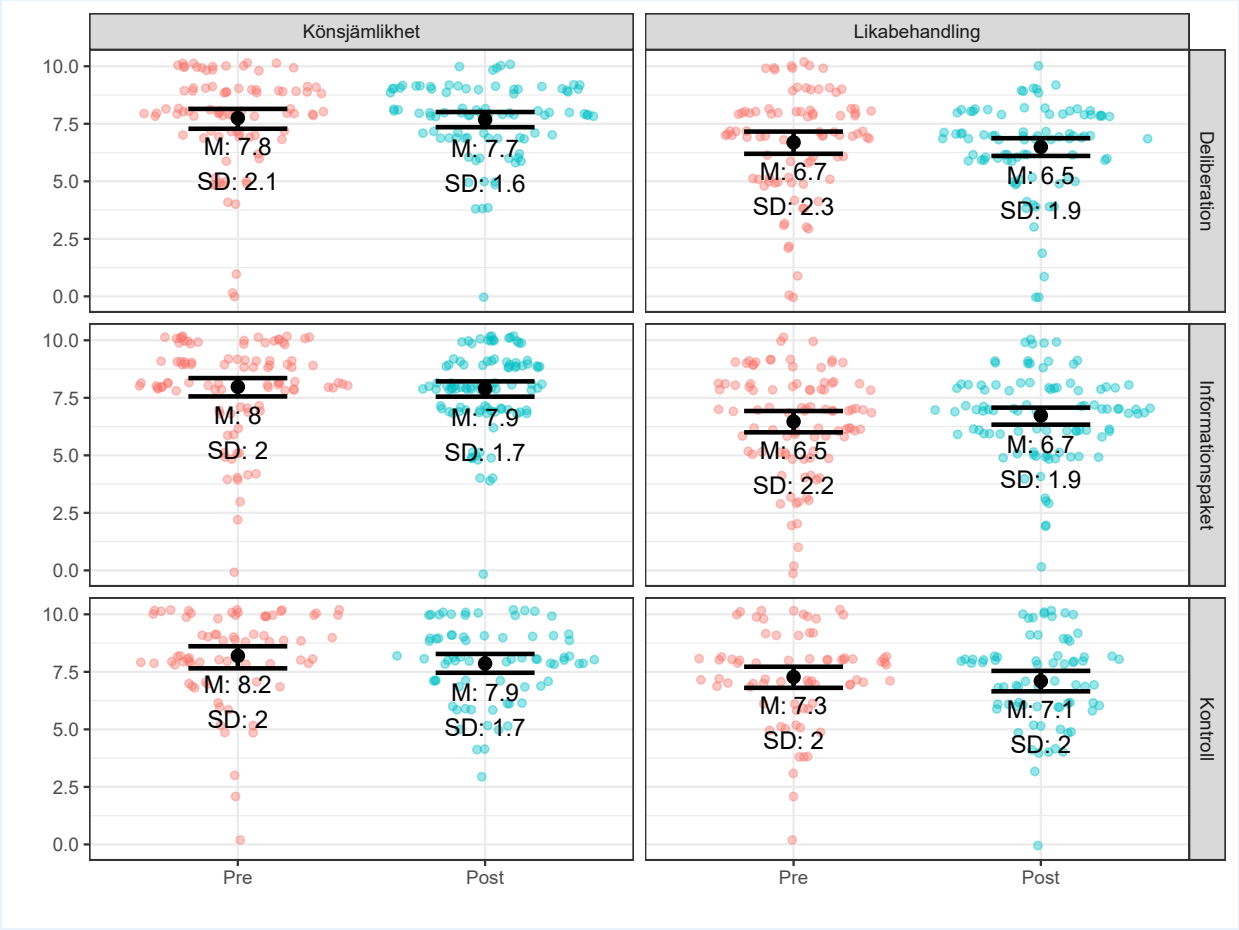
Aktivitetsnivån varierade mellan grupperna. I vissa grupper fördes livliga diskussioner och deltagarna formulerade fler frågor än vad som behövdes. I andra grupper var antalet aktiva deltagare mindre, och moderatorerna behövde uppmuntra deltagarna att lyfta fram sina perspektiv. I två grupper framfördes uppfattningen att regional segregation eller de problem som diskuterades inte kunde identifieras lokalt. Detta gjorde det också svårare att formulera problem och frågor kring dem. För en grupp påpekades dessutom att tidpunkten för diskussionen och deltagarnas energinivå påverkade gruppens arbete och resultat.

Vad framkom i enkäterna?

Hur besvarade deltagarna de genomförda enkäterna och kan man se förändringar i svaren till följd av deltagandet i medborgarpanelen? I enkäterna kartlades dels uppfattningar om problem relaterade till jämställdhet och likabehandling i Vasa, dels stödet för olika åtgärder för att förbättra jämställdhet och likabehandling. Vi börjar med att granska deltagarnas syn på jämställdheten mellan könen och likabehandlingen av olika grupper i Vasa (figur 4).

Figuren bygger på frågorna om jämställdhet mellan könen (figurens vänstra del): *”Hur nöjd är du med hur väl jämställdheten mellan könen förverkligas i Vasa?”* och om likabehandling (figurens högra del): *”Hur nöjd är du med hur väl likabehandlingen mellan olika grupper av människor förverkligas i Vasa?”* Respondenterna ombads besvara frågorna på en skala från 0 till 10 (Inte alls nöjd – Mycket nöjd).

Figuren visar medelvärden (M) och standardavvikelser (SD) före och efter smågruppsdiskussionerna. De svarta punkterna representerar medelvärdena och de horisontella linjerna ovanför och under dem visar 95-procentiga konfidensintervall. De enskilda färgade punkterna visar individuella respondenters svar vid de två mättillfällena. Detsamma gäller för motsvarande figurer som presenteras längre fram.

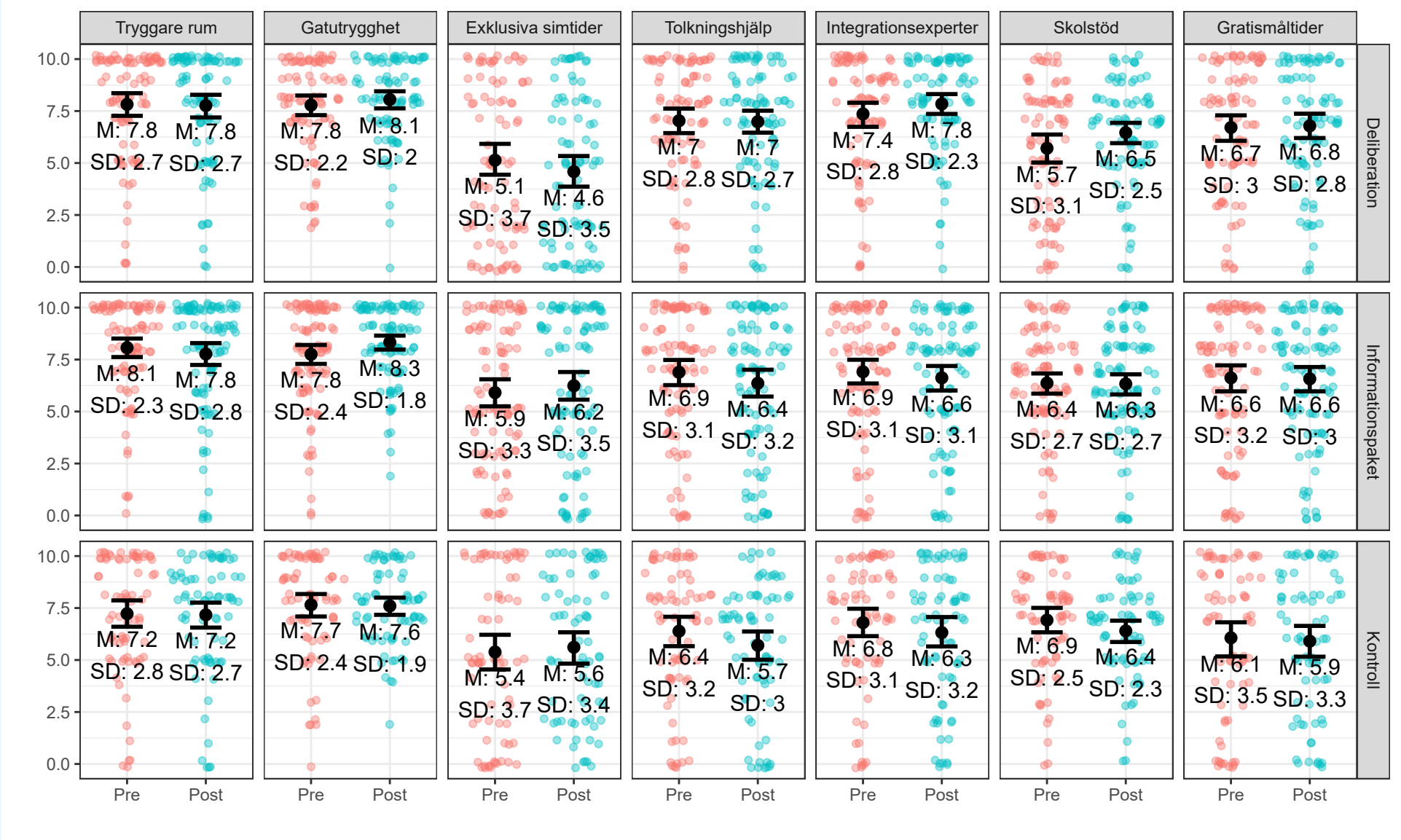
Figur 4. Tillfredsställelse med jämställdhet och likabehandling av olika grupper i de tre studiegrupperna (smågruppsdiskussionsgruppen, informationsgruppen och kontrollgruppen) före och efter medborgarpanelen.

Av figur 4 framgår att respondenterna var mycket nöjda med hur jämställdheten mellan könen förverkligas i Vasa, med ett medelvärde på omkring 8. Likabehandling får ett något lägre medelvärde, cirka 6,8. I ingen av grupperna skedde några statistiskt signifikanta förändringar i tillfredsställelsen med jämställdheten mellan könen eller likabehandlingen (ANOVA-posttest med Bonferroni-korrigeringar). Detta innebär att **varken deltagandet i medborgarpanelen eller informationspaketet påverkade respondenternas uppfattning om hur jämställdhet och likabehandling förverkligas i Vasa.**

Även om deltagarna överlag var nöjda med hur jämställdhet och likabehandling förverkligas i Vasa förekom en viss variation mellan individerna, vilket framgår av standardavvikelserna och svarsfördelningarna. Analyser av olika delgrupper visar exempelvis att kvinnor var mindre nöjda än män både med jämställdheten mellan könen och med likabehandlingen i Vasa. Signifikanstesterna visar att det inte skedde några förändringar i uppfattningarna om jämställdheten mellan könen i någon av grupperna. Det förekommer mindre skillnader mellan de två mättillfällena, men dessa är varken statistiskt signifikanta eller systematiska.

När det gäller likabehandling mellan olika grupper kan man se liknande mönster. Medelvärdena är något lägre än för jämställdheten mellan könen, vilket tyder på att invånarna är något mindre nöjda med hur olika grupper behandlas. Precis som för jämställdhet mellan könen förekommer en viss variation mellan individerna. Utifrån standardavvikelserna kan man se att majoriteten av respondenterna placerar sig mellan värdena 5 och 7, men att det även finns några mycket låga svar kring värdena 0–2. Inte heller här skedde några förändringar mellan de två mättillfällena.

Figur 5. Stöd för förslag för att stärka jämställdhet och likabehandling i de olika försöksgrupperna före och efter medborgarpanelen

Till näst granskar vi respondenternas åsikter om konkreta åtgärdsförslag som syftar till att stärka jämställdhet och likabehandling i Vasa (figur 5).

Deltagarna ombads ta ställning till olika åtgärdsförslag på en skala från 0 till 10 (Instämmer inte alls – Instämmer helt). Frågorna formulerades enligt följande:

Tryggare rum: Alla stadens verksamhetsställen bör införa principer för tryggare rum för att förebygga osakligt beteende och diskriminering.
Gatutrygghet: Vid stadsplanering bör särskild uppmärksamhet fästas vid att förbättra gatutryggheten, till exempel genom att öka gatubelysningen.
Exklusiva simhallstider: Staden bör inte reservera simhallstider enbart för vissa användargrupper, till exempel kvinnor.
Tolkningstjänster: Staden bör säkerställa att invånare med invandrarbakgrund alltid får tolkningshjälp vid behov när de använder stadens tjänster.
Erfarenhetsexperter inom integration: Staden bör utbilda fler erfarenhetsexperter inom integration som hjälper invånare med invandrarbakgrund att bekanta sig med Vasa och dess tjänster.
Stöd för skolgång: Stöd för lärande och skolgång (stödundervisning, skolgångsassistenter, skolungdomsarbetare, morgon-och eftermiddagsverksamhet) bör koncentreras till skolor med de svagaste inlärningsresultaten.
Avgiftsfria måltider: I Vasa bör det ordnas avgiftsfria måltider för barn och unga under sommaren, då skolmåltider inte erbjuds.

Bland respondenterna var de mest populära åtgärderna för att främja jämställdhet och likabehandling införandet av principer för tryggare rum i stadens verksamhetsställen, förbättrad gatutrygghet samt utbildning av erfarenhetsexperter inom integration. Dessa förblev också de mest uppskattade åtgärderna efter paneldiskussionerna och efter att deltagarna tagit del av informationspaketet.

Figur 5 visar medelvärden (M) och standardavvikelser (SD) för påståendena före och efter diskussionerna. Vi identifierade flera statistiskt signifikanta förändringar i stödet för olika förslag (ANOVA post hoc-test med Bonferroni-korrigeringar). Bland deltagarna i medborgarpanelen ökade stödet för åtgärder som rörde erfarenhetsexperter inom integration och stöd för skolgång. Medborgarpanelens diskussioner ledde alltså till att deltagarna i högre grad önskade att **staden skulle utbilda fler erfarenhetsexperter för att stödja invandrares integration samt koncentrera stödet för skolgång till de skolor där läranderesultaten är svagast.** I gruppen som endast fick informationspaketet ökade stödet för förbättrad gatutrygghet, medan stödet för tolkningstjänster minskade. Även i kontrollgruppen minskade stödet för tolkningstjänster.

Figuren visar att Vasaborna generellt stöder förslaget om *tryggare rum*. Medelvärdena varierar mellan 7,2 och 8,1. Samtidigt finns en relativt stor variation i individuella uppfattningar vid båda mättillfällena, vilket framgår av standardavvikelserna. Några statistiskt signifikanta förändringar mellan mätningarna observerades inte i någon av studiegrupperna.

När det gäller *gatutrygghet* är stödet starkt, med medelvärden mellan 7,6 och 8,3. Variationerna mellan individer är mindre än för förslaget om tryggare rum, vilket framgår av de lägre standardavvikelserna. Det finns också färre starka motståndare till förslaget och svaren koncentreras i högre grad kring värdena 6–8. I gruppen som endast fick informationspaketet skedde en statistiskt signifikant förändring mellan de två mättillfällena. Stödet ökade med 0,5 enheter samtidigt som standardavvikelsen minskade från 2,4 till 1,8. Detta tyder på att informationspaketet både ökade stödet och skapade större enighet för förslaget om förbättrad gatutrygghet.

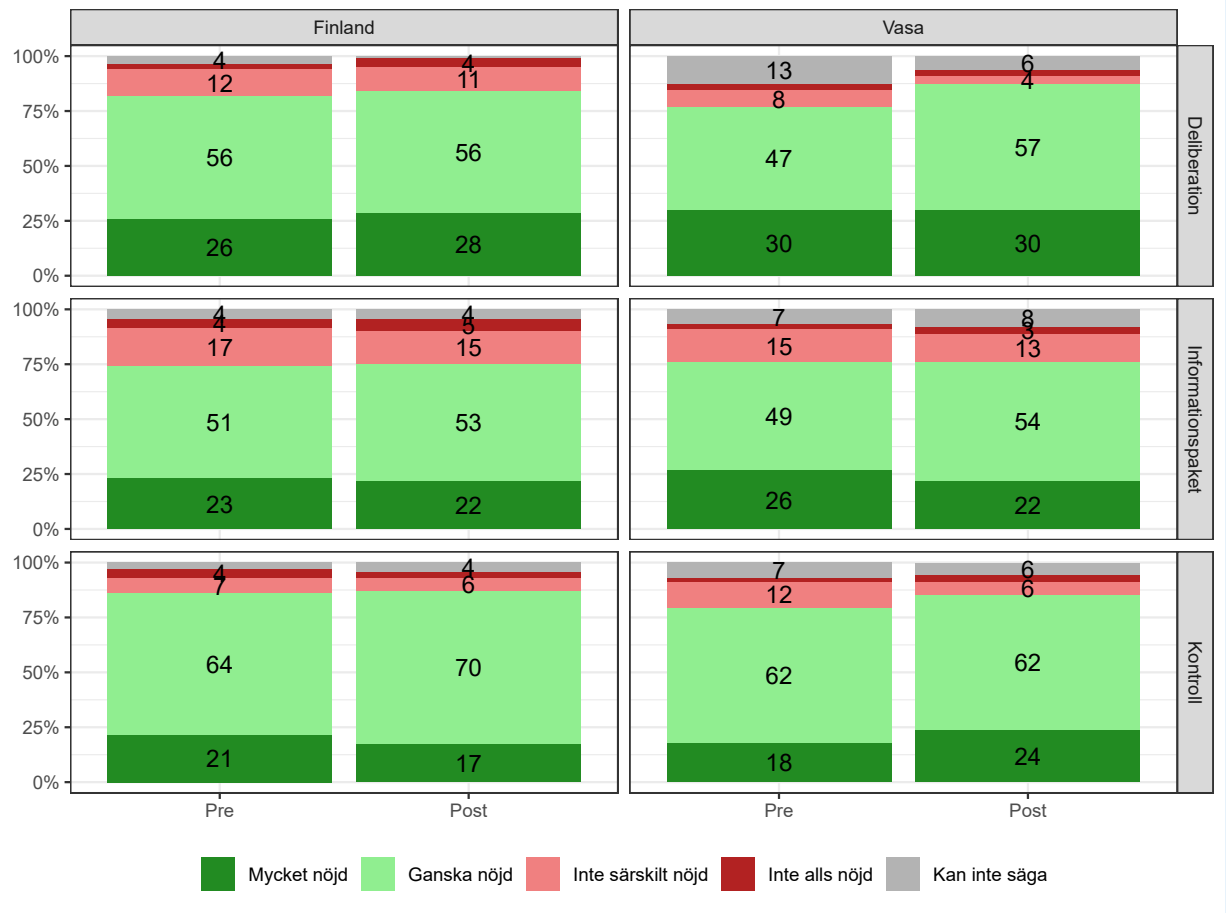
Förslaget om att inte *reservera simhallstide*r för vissa användargrupper fick ett mer begränsat stöd bland Vasaborna. Medelvärdena varierar mellan 4,6 och 6,2 och standardavvikelserna är mycket stora, vilket tyder på betydande meningsskiljaktigheter och instabila uppfattningar. Inga statistiskt signifikanta förändringar observerades mellan mättillfällena. Formuleringen av frågan, som innehöll en negation, kan ha bidragit till missförstånd och mer slumpmässiga svarsmönster.

Stödet för *tolkningstjänster* varierar mellan medelvärden på 5,7 och 7,0. Även här är standardavvikelserna stora, vilket tyder på betydande individuella skillnader och osäkerhet i uppfattningarna. En statistiskt signifikant förändring observerades: stödet för förslaget minskade både i gruppen som fick informationspaketet och i kontrollgruppen. En möjlig förklaring, särskilt när det gäller förändringen i kontrollgruppen, är att något i samhällsdebatten under datainsamlingsperioden påverkade attityderna i negativ riktning. Deltagandet i småguppsdiskussionerna kan i viss mån ha motverkat denna utveckling. En annan möjlig förklaring är att missförstånd och slumpmässiga svarsmönster skapat intrycket av en attitydförändring. De stora standardavvikelserna antyder att påståendet kan ha varit särskilt svårt att ta ställning till.

Stödet för förslaget med *erfarenhetsexperter inom integration* varierar mellan 6,3 och 7,8, med relativt stora standardavvikelser. För detta förslag observerades en statistiskt signifikant förändring: stödet ökade bland deltagarna i småguppsdiskussionerna. De lägre standardavvikelserna tyder dessutom på att deltagarnas uppfattningar blev mer samstämmiga. En möjlig förklaring är att diskussioner med personer från olika bakgrunder synliggjorde behovet av att möta människor med liknande erfarenheter som stöd för integrationen.

När det gäller *stöd för skolgång* varierar medelvärdena mellan 6,3 och 6,9. Standardavvikelserna är något mindre än för de övriga förslagen, vilket tyder på relativt enhetliga uppfattningar. Även här observerades en statistiskt signifikant förändring: stödet ökade bland deltagarna i småguppsdiskussionerna. Diskussionerna med personer från olika bakgrunder kan ha bidragit till en ökad förståelse för balansen mellan likabehandling och rättvis resursfördelning.

Förslaget om *avgiftsfria måltider* fick ett stöd med medelvärden mellan 5,9 och 6,8. Standardavvikelserna är relativt stora, vilket visar att åsikterna varierar mellan respondenterna. Inga statistiskt signifikanta skillnader mellan mättillfällena observerades i någon av grupperna.

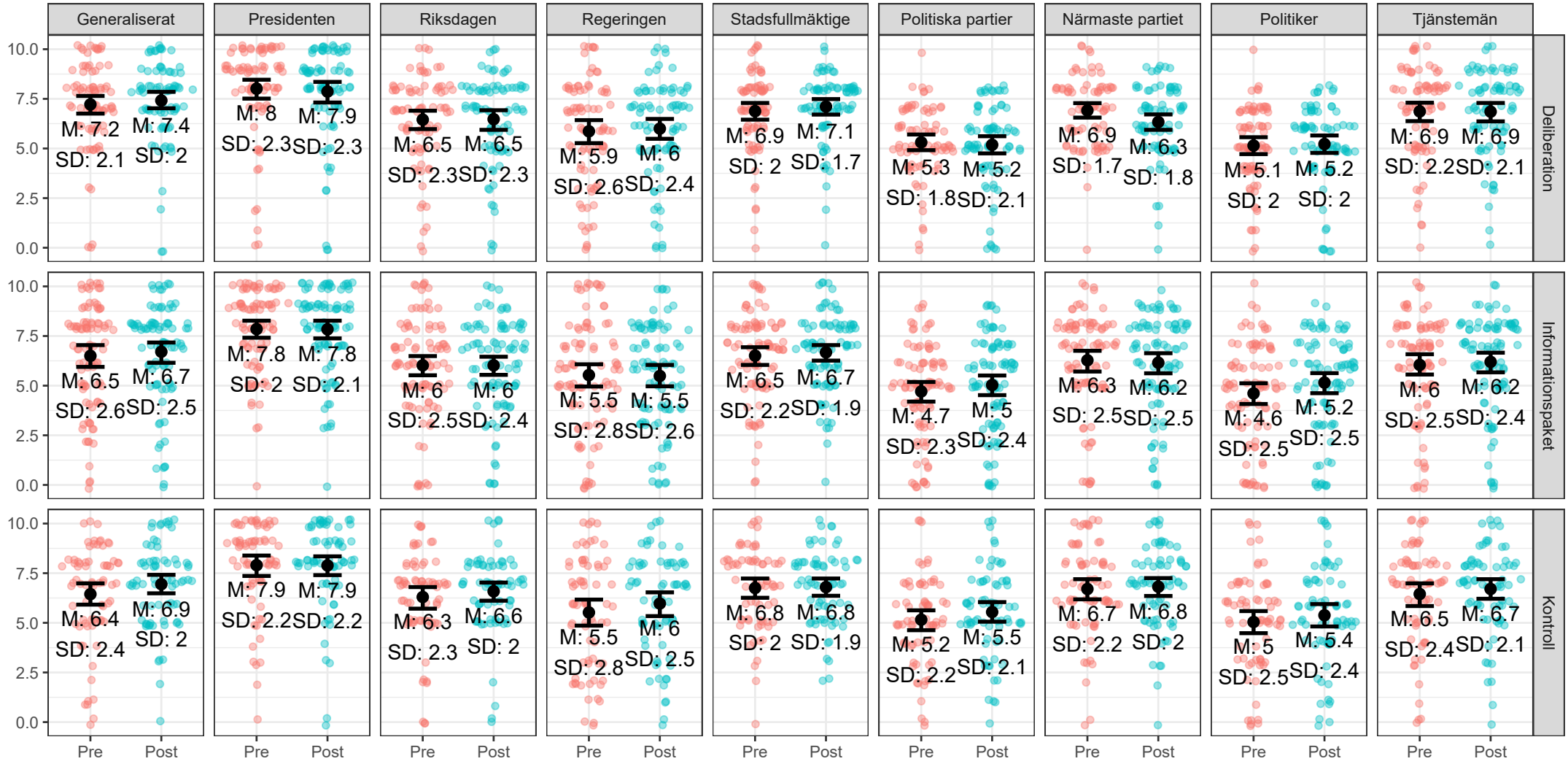

Figur 6. Tillfredsställelse med demokratin i Finland och Vasa per grupp före och efter medborgarpanelen.

Förutom att undersöka förändringar i attityder analyserade vi också hur deltagarna såg på demokratins funktionssätt i Finland och i Vasa. Figur 6 beskriver respondenternas uppfattningar om demokratins funktion före och efter medborgarpanelen.

Tillfredsställelsen med demokratin mättes med två frågor: *"Hur nöjd är du med hur demokratin fungerar i Finland?"* och *"Hur nöjd är du med hur demokratin fungerar i Vasa?"* Svarsskalan var: Inte alls nöjd, Inte särskilt nöjd, Ganska nöjd, Mycket nöjd och Vet inte. Figur 6 visar svarsfördelningarna för Finland (vänstra delen) och Vasa (högra delen), uppdelade enligt forskningsdesignens olika grupper. Den statistiska analysen visar att det bland deltagarna i medborgarpanelen skedde en statistiskt signifikant ökning i tillfredsställelsen med hur demokratin fungerar i Vasa (McNemars test). Detta beror till stor del på att många respondenter som före medborgarpanelen inte hade någon tydlig uppfattning om den lokala demokratin efter panelen bildade sig en positiv uppfattning om den. Andelen respondenter som uppgav att de var "ganska nöjda" eller "mycket nöjda" med demokratin i Vasa ökade från 77 procent till 87 procent. Några andra statistiskt signifikanta förändringar observerades inte. **Deltagandet i medborgarpanelen ökade alltså inte tillfredsställelsen med demokratin i allmänhet, men det förbättrade tillfredsställelsen med demokratin på kommunal nivå, det vill säga på den nivå där medborgarpanelen genomfördes.**

Figur 7. Allmänt social tillit och politiskt förtroende i de olika grupperna före och efter medborgarpanelen.

Utöver att undersöka attityder till demokratin studerade vi också den allmänna sociala tilliten, det vill säga tilliten till andra människor, samt det politiska förtroendet, det vill säga förtroendet för politiska institutioner (figur 7).

Den allmänna sociala tilliten mättes med frågan: *"Skulle du säga att man överlag kan lita på de flesta människor eller att man inte kan vara försiktig nog när man har att göra med andra människor?"* Svarsskalan var 0–10 (Man inte kan vara försiktig nog – Man kan lita på de flesta människor). Olika former av politiskt förtroende mättes med frågan: *"I vilken utsträckning har du förtroende för följande aktörer?"* Svarsskalan var 0–10 (Har inte alls förtroende – Har fullständigt förtroende).

När det gäller politiskt förtroende observerade vi att förtroendet var högst för presidenten, stadsfullmäktige och tjänsteinnehavare. Förtroendet för riksdagen, regeringen, de politiska partierna i allmänhet, det parti som respondenten står närmast och politiker i allmänhet var däremot lägre. Den allmänna sociala tilliten låg också på en hög nivå, men det fanns vissa skillnader mellan försöksgrupperna. Deltagarna i smågruppsdiskussionerna uppvisade redan vid den första mätningen en högre social tillit. Detta beror delvis på att personer med hög social tillit var mer benägna att delta i smågruppsdiskussionerna (n = 92) bland dem som hade valts ut att delta (n = 150).

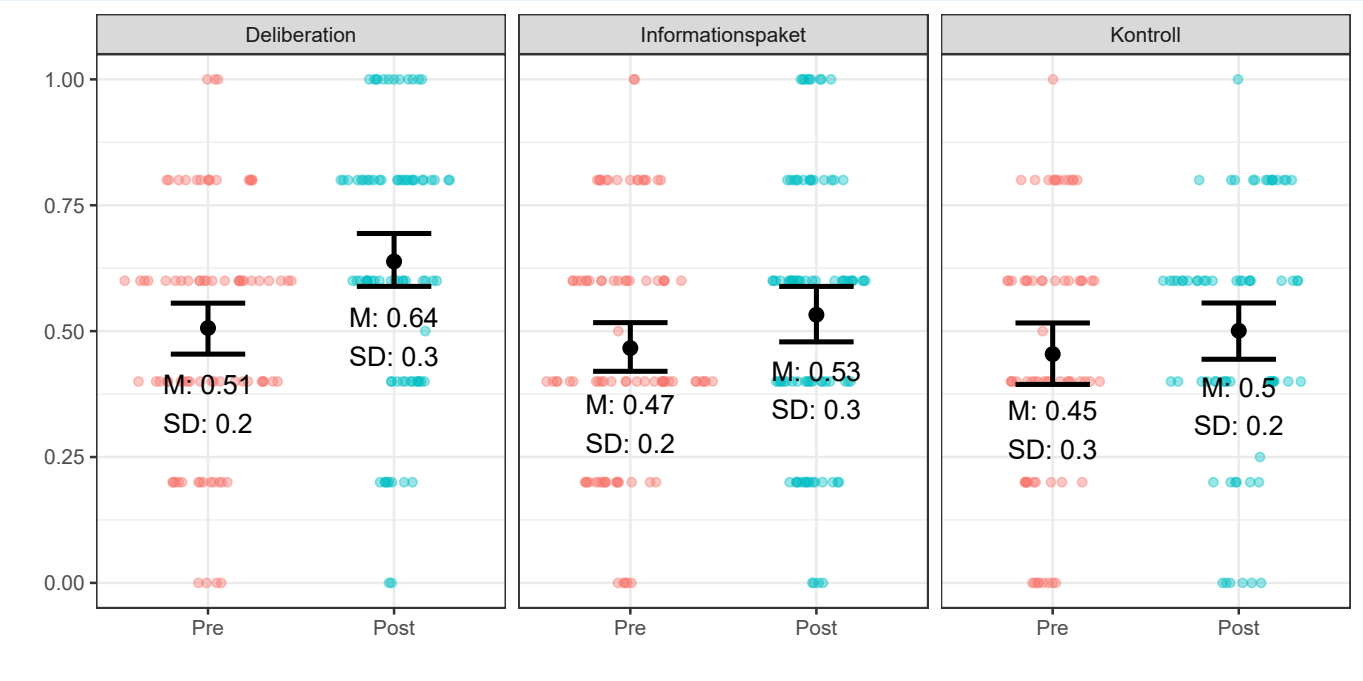
Figur 7 visar svarens medelvärden (M) och standardavvikelser (SD) vid två mättillfällen. Vår analys visar att det endast i gruppen som fått informationspaketet skedde en statistiskt signifikant ökning av förtroendet för politiker (ANOVA post hoc-test, Bonferroni-korrigering). De förändringar som observerades i de övriga grupperna var inte statistiskt signifikanta.

Ökade kunskapen om jämställdhet och likabehandling?

Vi mätte också deltagarnas kunskapsnivå i frågor som rör jämställdhet och likabehandling. Kunskaperna mättes med fem frågor: *"Vad betyder jämlikhet?", " Hur ser arbetslöshetssituationen ut i Vasaregionen?", " När räknas områdessegregering som socialt skadlig?", " Som person med främmande språk definieras en person som har ett annat modersmål än finska, svenska eller samiska. I slutet av 2024 bodde i Vasa...", " Enligt en enkät genomförd av EU:s byrå för grundläggande rättigheter hade denna andel av de finländska svarande som tillhör sexuella och könsminoriteter upplevt diskriminering under de senaste 12 månaderna..."* Varje fråga hade fem svarsalternativ: fyra med sakinnehåll, varav ett var korrekt, samt alternativet "Vet inte". I analysen kodades svaren så att rätt svar fick värdet 1 och alla övriga svar värdet 0. Ett kunskapsindex bildades genom att beräkna medelvärdet av svaren vid samma mättillfälle. Att svara rätt på samtliga frågor gav därmed värdet 1, medan två rätt av fem gav värdet 0,4.

Figur 8 visar medelvärdena (M) och standardavvikelserna (SD) för kunskapsindexet vid de två mättillfällena. Vi observerade en statistiskt signifikant ökning av respondenternas kunskapsnivå: den ökade både bland medborgarpanelens deltagare och bland dem som endast fått informationspaketet (ANOVA post hoc-test, Bonferroni-korrigering). Ökningen var dock större bland dem som deltagit i medborgarpanelen, och andelen korrekta svar efter diskussionerna var också högre än i gruppen som endast fått informationspaketet. Deltagandet i medborgarpanelen ökade således kunskaperna om jämställdhet och likabehandling.

Kunskapsökningen framgår också tydligt när man granskar de enskilda frågorna. Andelen korrekta svar på frågan om arbetslöshetssituationen i Vasaregionen ökade med 15 procentenheter bland deltagarna i smågruppsdiskussionerna (från 40 % till 55 %), medan ökningen i gruppen som endast fått informationspaketet var 11 procentenheter (från 31 % till 42 %). När det gäller frågan om regional segregation förblev kunskapsnivån oförändrad i informationspaketgruppen, medan den ökade med 7 procentenheter bland deltagarna i smågruppsdiskussionerna. De största skillnaderna i kunskapsutveckling observerades i de två sista frågorna. Bland deltagarna i smågruppsdiskussionerna ökade andelen korrekta svar med hela 18 procentenheter på frågan om andelen Vasabor vars modersmål är något annat än ett inhemskt språk, medan ökningen bland dem som endast läst informationspaketet var 9 procentenheter. När det gäller frågan om hur vanligt det är att utsättas för diskriminering var skillnaden ännu tydligare: andelen korrekta svar ökade med 18 procentenheter bland deltagarna i smågruppsdiskussionerna, jämfört med endast 1 procentenhet i gruppen som enbart fått informationspaketet. Dessa jämförelser illustrerar att kunskapsnivån ökade något mer bland de personer som inte bara tog del av informationspaketet utan också deltog i medborgarpanelens diskussioner.

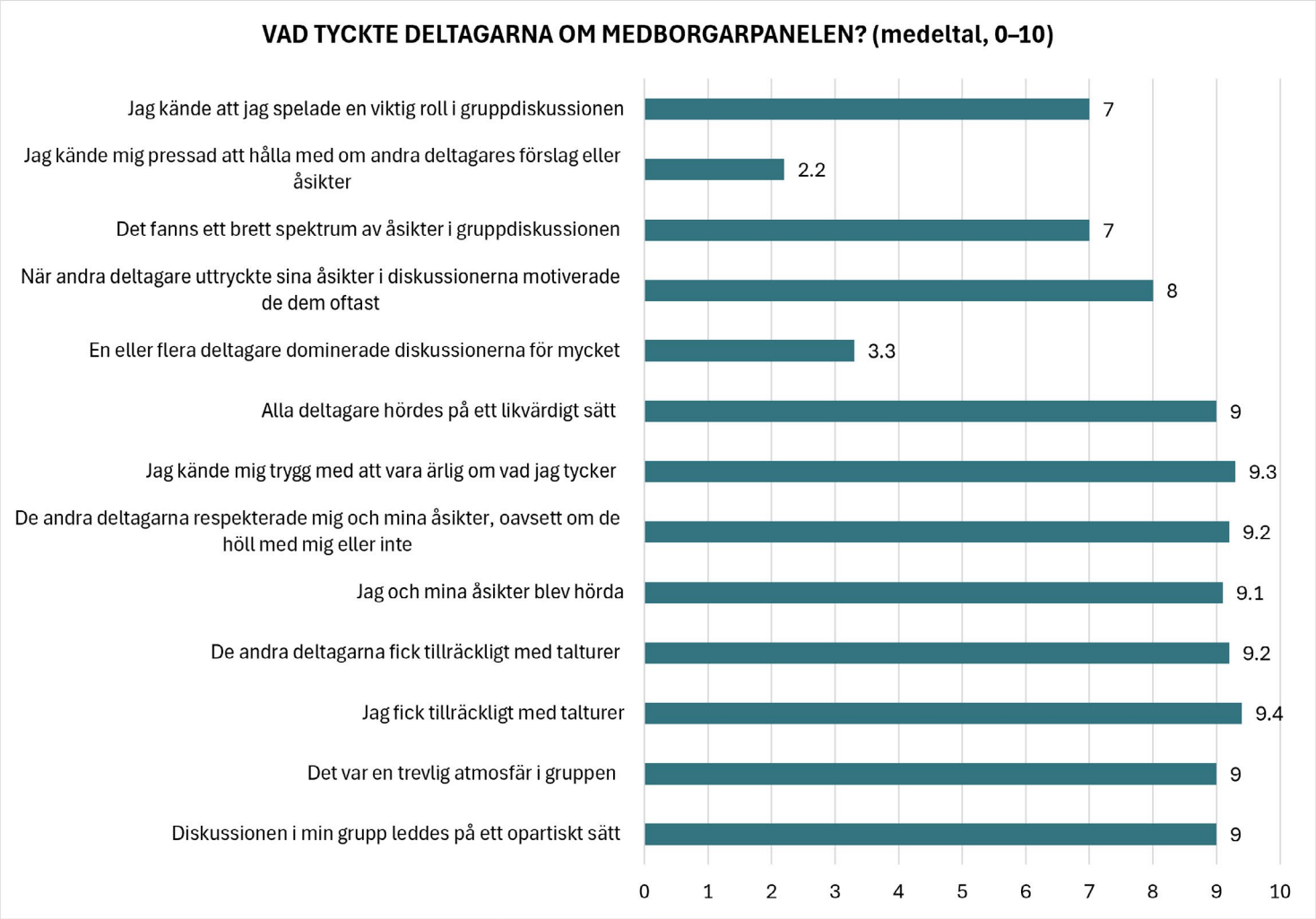

Figur 8. Kunskapsnivå i studiegrupperna före och efter medborgarpanelen.

Hur upplevde deltagarna medborgarpanelen?

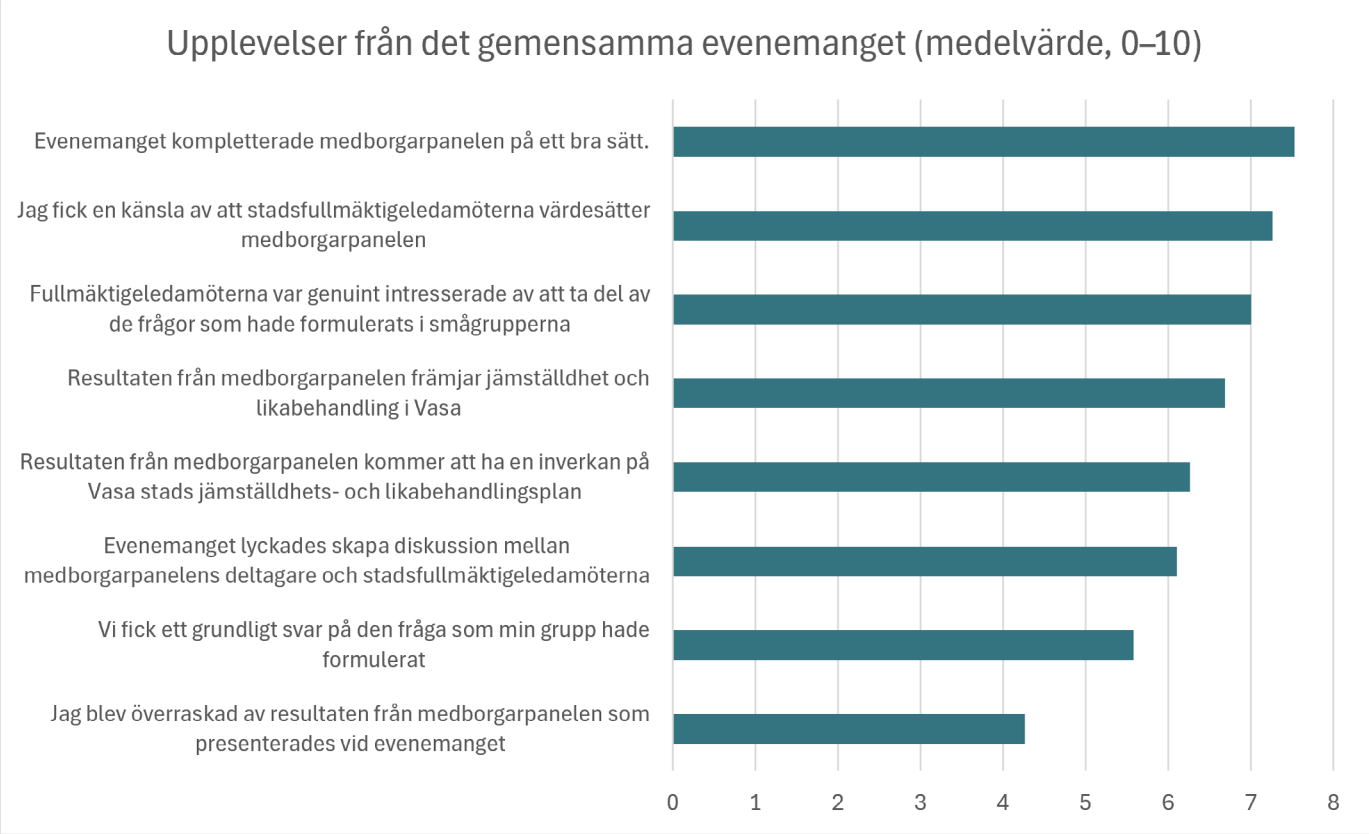
Med hjälp av 13 påståenden undersökte vi hur deltagarna i smågruppsdiskussionerna upplevde medborgarpanelen. På en skala från 0 till 10 fick åtta av de tretton påståendena ett medelvärde på 9 eller högre. Deltagarna upplevde att det rådde en god samtalskultur i smågrupperna. Alla deltagare och deras åsikter blev hörda, och diskussionsdeltagarna visade respekt för varandra. Deltagarna var också mycket nöjda med modereringen av diskussionerna och med hur ordet fördelades mellan deltagarna. Något lägre, men fortfarande höga, värden fick påståendena om mångfalden av åsikter i smågruppsdiskussionerna, betydelsen av den egna rollen i diskussionen samt i vilken utsträckning deltagarna motiverade sina ståndpunkter.

Påståendena ”En eller flera deltagare dominerade diskussionerna för mycket” och ”Jag kände mig pressad att hålla med om andra deltagares förslag eller åsikter” var formulerade i negativ riktning. För dessa påståenden indikerar därför låga värden en positiv upplevelse av medborgarpanelen. En klar majoritet av deltagarna ansåg att påståendena inte stämde. **Det verkar således som att deltagarna upplevde smågruppsdiskussionerna som lagom mångstämmiga och överlag mycket lyckade (figur 9).**

Figur 9. Deltagarnas syn på hur smågruppsdiskussionerna i medborgarpanelen fungerade

I de kontakter som deltagarna tagit direkt med arrangörerna via e-post har flera uttryckt uppskattning för forskarnas tydliga och konsekventa kommunikation kring medborgarpanelen samt för betydelsen av att stärka formerna för direkt medborgardeltagande. Konstruktiv återkoppling har framför allt gällt tidtabellen för utdelningen av presentkort samt insamlingen av personuppgifter som krävdes för att presentkorten skulle kunna delas ut. Vissa deltagare har också undrat om smågruppsdiskussionerna och de åtgärdsförslag som presenterades där verkligen kommer att beaktas i Vasa stads beslutsfattande. Detta visar att deltagarna bryr sig om att deras medverkan ska få genomslag i stadens beslutsprocesser. Samtidigt tyder det på att deltagarna ser deliberativa smågruppsdiskussioner och liknande demokratiska innovationer som en viktig del av ett välfungerande och demokratiskt samhälle.

Iakttagelser från det gemensamma mötet

Efter det gemensamma mötet besvarade 19 deltagare en enkät som skickades till dem. Enkäten handlade om orsakerna till att delta i mötet samt om hur arrangemangen upplevdes. Deltagarna ansåg i huvudsak att det gemensamma mötet mellan fullmäktigeledamöterna och medborgarpanelens deltagare utgjorde ett värdefullt komplement till själva panelen. De upplevde också att de fullmäktigeledamöter som deltog uppskattade medborgarpanelen och var intresserade av att ta del av de frågor som formulerats i smågrupperna. Samtidigt var inte alla respondenter nöjda med de svar som fullmäktigeledamöterna gav eller med dialogen mellan de folkvalda representanterna och deltagarna.

I enkäten efter mötet hade deltagarna också möjlighet att lämna skriftlig respons. Överlag ansåg de att arrangemangen fungerade väl och de uppskattade möjligheten att träffa fullmäktigeledamöter personligen. En del respondenter framförde dock även mer kritiska synpunkter på de praktiska arrangemangen. Exempelvis ansåg några att tolkningen under mötet kunde ha fungerat bättre, eftersom de svenskspråkiga svaren inte tolkades till engelska.

Flera deltagare upplevde att mötet var för kort och hade önskat mer tid för att ställa frågor, så att fler av smågruppernas frågor hade kunnat behandlas under tillställningen. Under mötet besvarade fullmäktigeledamöterna endast en fråga från varje smågrupp. En respondent framhöll också att det hade varit värdefullt om det funnits möjlighet att i samband med frågorna kort redogöra för deras bakgrund, det vill säga vilka diskussioner som förts i smågruppen och varför just den aktuella frågan hade identifierats som särskilt viktig.

Därtill ansåg vissa deltagare att en del av fullmäktigeledamöternas svar var alltför allmänna. De hade önskat mer information om konkreta åtgärder: hur de frågor som deltagarna lyfte fram redan hade hanterats och hur staden planerar att arbeta med dem framöver. Deltagarna hade också uppskattat möjligheten att ställa följdfrågor till fullmäktigeledamöterna eller kommentera deras svar. Sammantaget var deltagarna ändå nöjda med att mötet hade ordnats och uttryckte en önskan om att liknande fysiska möten med fullmäktigeledamöter även i fortsättningen ska arrangeras.

Reflektioner kring medborgarpanelens betydelse

Medborgarpaneler har under de senaste åren vuxit fram som ett lovande sätt att stärka medborgarnas deltagande i beslutsfattandet. Grundidén är enkel: ett slumpmässigt urval av medborgare samlas för att diskutera samhällsfrågor, får tillgång till bakgrundsinformation och formar välövervägda uppfattningar som kan användas som underlag för politiska beslut. Det handlar emellertid inte bara om deltagande eller om att bredda beslutsfattandets kunskapsbas, utan också om hur medborgare betraktas som kunskapsskapande aktörer.

Med epistemiskt aktörskap avses människors förmåga att bilda, utvärdera och ompröva sina uppfattningar samt att bidra till att skapa och dela kunskap med andra. I en medborgarpanel är detta aktörskap inte enbart en utgångspunkt utan också ett mål i sig. Panelens upplägg, med bakgrundsmaterial, faciliterade diskussioner och gemensamma spelregler, är utformat för att stödja en viss typ av kunskapsbaserad verksamhet. Diskussionsreglerna utgör ett tydligt exempel på relationen mellan panelen och deltagarnas aktörskap. Deltagarna uppmuntras att motivera sina åsikter, lyssna öppet på andra och vara beredda att ompröva sina ståndpunkter om de möter övertygande argument. Utöver att vara praktiska riktlinjer kan reglerna också ses som en beskrivning av den ideala medborgaren: en person som kan betrakta frågor ur olika perspektiv och som visar respekt för andras åsikter och erfarenheter. Medborgarpanelen använder alltså inte bara deltagarnas epistemiska aktörskap, utan bidrar också till att definiera hur detta aktörskap bör komma till uttryck.

Panelen formar även deltagarnas kunskapsmiljö. De får tillgång till balanserad information om de teman som behandlas, diskussionerna förs i små grupper och leds av utbildade moderatorer. Detta skiljer sig från många vardagliga diskussioner, där informationen ofta är splittrad och samtalen lätt blir polariserade. Medborgarpanelen strävar efter att skapa förutsättningar för deltagarna att genuint reflektera över frågor ur flera olika perspektiv. Aktörskap blir därmed inte bara en individuell egenskap utan också något som påverkas av den miljö där individen verkar.

Den kunskap som produceras i panelen används dessutom konkret i beslutsfattandet, exempelvis i arbetet med Vasa stads jämställdhets- och likabehandlingsplan. Kopplingen till beslutsprocessen ger deltagarnas synpunkter särskild betydelse. Det handlar inte enbart om att uttrycka åsikter utan om att bidra med kunskap till gemensamt beslutsfattande.

Denna relation är dock inte helt oproblematisk. Medborgarpaneler bygger på antagandet att deltagarna kan agera på det sätt som beskrivits ovan, det vill säga motivera sina ståndpunkter, lyssna till andra och kritiskt granska information. I verkligheten är sådana förutsättningar inte jämnt fördelade. Faktorer som ekonomiska resurser, utbildningsbakgrund och språkkunskaper kan påverka hur lätt det är att delta. Också erfarenheter av diskriminering eller utanförskap kan minska tilltron till den egna rösten och dess betydelse.

Här uppstår en spänning mellan ideal och verklighet. Medborgarpanelen eftersträvar att stärka alla deltagares epistemiska aktörskap, men bygger samtidigt på antagandet att detta aktörskap redan från början är tillräckligt utvecklat. Panelen förutsätter en vilja att lyssna, argumentera och lära sig, eftersom en gemensam deliberativ process annars inte är möjlig. Det är därför möjligt att panelen stärker vissa deltagares röster mer än andras, särskilt hos dem som redan har goda förutsättningar att delta aktivt i diskussioner.

Samtidigt ligger just här en av medborgarpanelernas viktigaste möjligheter. Genom att erbjuda en struktur som stöder jämlikt deltagande kan panelen bidra till att överbrygga många av de hinder som begränsar människors epistemiska aktörskap. Modereringen syftar till att säkerställa att alla får komma till tals, och de gemensamma spelreglerna ska skapa ett tryggt utrymme även för dem som annars inte skulle delta aktivt. På så sätt speglar medborgarpanelen inte bara det aktörskap som redan finns, utan bidrar också till att stärka det, och därmed också demokratin.

Sammanfattning

I Vasa medborgarpanel diskuterade en mångsidig grupp av slumpmässigt utvalda Vasabor frågor som rör jämställdhet och likabehandling under våren 2026. Diskussionerna genomfördes som nätbaserade smågruppssamtal och varje grupp leddes av en utbildad moderator. Före diskussionerna fick deltagarna ett balanserat informationspaket om panelens teman för att främja en kunskapsbaserad dialog. Deltagarna besvarade två enkäter före smågruppsdiskussionerna och en enkät efteråt. Genom enkäterna kunde forskarna följa hur deltagarnas uppfattningar utvecklades till följd av deltagandet i medborgarpanelen. Efter smågruppsdiskussionerna ordnades ett gemensamt möte med deltagare och fullmäktigeledamöter, där ledamöterna besvarade frågor som deltagarna hade formulerat.

Vad visade analyserna av enkäterna? När deltagarnas uppfattningar om jämställdhetens och likabehandlingens ställning i Vasa granskades framkom att de överlag var relativt nöjda med hur jämställdheten mellan könen förverkligas i staden. Däremot var de något mindre nöjda med hur likabehandlingen av olika grupper förverkligas. Deltagandet i medborgarpanelen påverkade inte dessa uppfattningar.

När det gäller konkreta åtgärder för att förbättra jämställdhet och likabehandling visade resultaten att **deltagarnas åsikter förändrades till följd av diskussionerna. Deltagarna uttryckte ett starkare stöd för att staden utbildar fler erfarenhetsexperter för att stödja invandrares integration samt för att stödresurser för skolgång koncentreras till de skolor där läranderesultaten är svagast.**

Oron för invandrares integration och för skillnader mellan skolor framkom också tydligt i moderatorernas anteckningar från diskussionerna. Utifrån dessa identifierades tre övergripande teman: regional likabehandling och segregation, mångkulturalitet och flerspråkighet samt ekonomisk ojämlikhet och sysselsättning.

Diskussionerna betonade behovet av att stärka den regionala likabehandlingen och motverka segregation. Frågor som fler bostäder till rimliga priser, ett mer varierat bostadsbestånd och förbättrade boendeförhållanden för studerande lyftes fram. Kollektivtrafikens betydelse för regional jämlikhet och tillgången till tjänster betonades också. Mångkulturalitet och flerspråkighet utgjorde ett annat centralt tema. Deltagarna uppmärksammade att språkkrav och andra språkliga utmaningar kan skapa hinder för likabehandling, samtidigt som de betonade vikten av kulturell förståelse, integration och inkludering.

Ett tredje framträdande tema var ekonomisk ojämlikhet och sysselsättning. Situationen för låginkomsttagare, studerande och personer med invandrarbakgrund diskuterades flitigt. Deltagarna uttryckte oro över hur ekonomiska begränsningar påverkar möjligheterna att delta i samhällslivet och över de hinder som vissa språkkrav i arbetslivet kan innebära. Diskussionerna lyfte också fram olika lösningar för att främja likabehandling. Utbildning och undervisning ansågs spela en viktig roll i arbetet mot diskriminering och rasism. Deltagarna betonade att ökad kunskap och olika kulturevenemang kan bidra till större förståelse och tolerans. Dessutom föreslogs olika stödformer, såsom integrationsfrämjande servicesedlar och utökad mathjälp. Föreningar ansågs också ha en viktig funktion i arbetet för ökad likabehandling, och deltagarna efterlyste fortsatt stöd från staden till föreningsverksamheten.

Deltagandet i medborgarpanelen påverkade även synen på den lokala demokratin. **Deltagandet ökade tillfredsställelsen med hur demokratin fungerar i Vasa**, vilket sannolikt speglar att invånarna uppskattade att staden lyssnade till deras åsikter. **Deltagandet i medborgarpanelen ökade också kunskaperna om jämställdhet och likabehandling.** Kunskapsökningen tyder på att diskussionerna i smågrupperna var kunskapsbaserade och att den ökade förståelsen också bidrog till förändringar i deltagarnas uppfattningar.

Deltagarnas svar på frågor om smågruppsdiskussionerna visar dessutom att de upplevde samtalen som lagom mångstämmiga och generellt mycket lyckade. I kontakterna med arrangörerna uttrycktes samtidigt en viss oro över hur resultaten kommer att användas i praktiken. Deltagarna ville försäkra sig om att diskussionerna och de åtgärdsförslag som presenterades faktiskt kommer att beaktas i Vasa stads beslutsfattande. Detta visar att deltagarna bryr sig om att deras medverkan ska göra skillnad. Sammantaget talar resultaten från Vasa medborgarpanel för att deltagarna ser deliberativa smågruppsdiskussioner och liknande demokratiska innovationer som en viktig del av ett välfungerande demokratiskt samhälle. Att ge medborgarna direkta möjligheter att delta i beslutsfattandet är en central del av en stark demokrati.

Bilaga 1: Frågor formulerade i smågrupperna

SMÅGRUPPERNAS FÖRESLAGNA FRÅGOR TILL STADSFULLMÄKTIGELEDAMÖTERNA
Arrangörerna rekommenderar de understrukna frågorna. De rekommenderade frågorna har valts för att undvika att flera frågor av liknande karaktär ställs upprepade gånger under tillfället.

Ryhmä 1: Maanantai 23.3. klo 9:30–12:30, moderaattorina Tuuli:
a) Millä periaatteella Vaasan kaupunki päättää palvelujen sijoittumisesta?
b) Miten varmistetaan, että eri asuinalueiden asukkaat voivat työskennellä ja käyttää palvelui-ta julkisen liikenteen varassa?
c) Millaista yhteistyötä kaupunki tekee alueen yritysten ja oppilaitosten kanssa ulkomaalais-taustaisten työllistymisen suhteen?
d) Positiivisen segregaatiorahan kouluille on muualla todettu tuovan hyviä tuloksia. Mikä on Vaasan tilanne, ja ovatko valtuutetut sitoutuneita nostamaan segregaatiorahan osuutta niille kouluille, joiden asuinalueilla on työttömyyttä ja vähäosaisuutta?

Ryhmä 2: Maanantai 23.3. klo 17:00–20:00, moderaattorina Ellen:
a) Miten kaupunki voi varmistaa, ettei segregaatio lisäänny kaupungissa?
b) Miksi kaupunki ei pysty tarjoamaan tiloja vapaaehtoisperusteiseen ruoka-avun tarjontaan? Voiko ruokaapua laajentaa niin, että lapsille ja nuorille tarjotaan ruokailumahdollisuus myös kesäisin?
c) Mitkä mahdollisuudet kaupungilla on vaikuttaa siihen, että ulkomailta tulevat opiskelijat saavat realistisen ja todellisen kuvan siitä, millaista Vaasassa on elää?
d) Mitä kaupunki ja korkeakoulut voivat tehdä opiskelijoiden asumisolojen parantamiseksi?

Group 3: Monday, March 23 at 17:00–20:00, moderator Risto:
a) How does Vaasa intend to alleviate the financial situation of low income people, especially in terms of equality between Finns and foreigners?
b) How are you planning to help people find jobs, especially those with a foreign background?
c) What improvements do you intend to make to the public bus system in Vaasa, in terms of price, routes, and timetables?

Grupp 4: Tisdag 24.3 kl. 17:00–20:00, moderator Robin:
a) Vad gör staden för att stöda barn och ungas möjligheter till fritidsintressen, och hur kunde utbudet och det ekonomiska stödet göras mera synligt?
b) Kan staden stöda mera med mathjälp för låginkomsttagare?
c) Hur kan staden uppmuntra invandrare att lära sig språk för att bättre integreras i samhället?

Grupp 5: Onsdag 25.3 kl. 9:30–12:30, moderator Robin:
a) Vilka framtida investeringar, byggnationer, infrastruktur eller kulturevenemang finns det som kan befrämja integrering och sociala kontaktnät i speciellt utsatta områden som till exempel Korsnäståget?
b) Hur kan Vasa stad stöda integreringen av befolkningen med utländsk bakgrund

(invandrare, asylsökande, flyktingar och arbetsinvandrare) i syfte att uppfylla en långvarig/faktisk integrering som gäller hela familjen och tar i beaktande tidigare utbildning samt möjlighet till arbete, språk, och kulturell kännedom?
c) Finns det något sätt för Vasa stad och Vasek att sporra företagen att pröva på anonym rekry-tering?

Group 6: Wednesday, March 25 at 17:00–20:00, moderator Risto:
a) How is the city of Vaasa (and companies) ensuring that the language requirements are fair? It's unfair that low-educated jobs require more languages than high-educated jobs.
b) Why does it take so much time to see doctor? Is the city taking feedback from services on what the situation is?
c) What is city of Vaasa doing to integrate immigrants, in terms of services, housing, infra-structure, jobs?

Ryhmä 7: Torstai 26.3. klo 14:00–17:00, moderaattori Tuuli:
a) Miten anonyymi työnhaku on toiminut?
b) Miten varmistetaan, ettei kukaan jää palveluiden ulkopuolelle digitalisaation takia?
c) Voisiko kaupunki toimia maahanmuuttajien mentorikoordinaattorina eli koordinoida vapaaehtoisia avuksi maahanmuuttajille arjen pienissä kulttuurisissa asioissa?
d) Olisiko Vaasalla halua ja edellytyksiä pitkät perinteet kaksikielisenä kaupunkina ottaa tavoitteekseen tulla tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden mallikaupungiksi? Esimerkiksi juuri maahanmuuttaneiden kotoutumisen ja yhteiskuntaan sopeutumisen edistämisen avulla.

Grupp 8: Torsdag 26.3 kl. 17:00–20:00, moderator Ellen:
a) Finns det möjligheter för staden att implementera servicesedlar i arbetet för att både främja integration av barnfamiljer, och för att understöda långinkomsttagare (servicesedlarna kunde ha inkomstgräns)?
b) Hur beaktar staden jämställdhet och likabehandling i beslutsfattandet på en konkret nivå?
c) På vilket sätt kan stadens understöd av mathjälpen utvecklas långsiktigt?
d) Kan staden främja integrationen genom att nyttja rådgivningen för att integrera även mammor som annars hamnar utanför samhället?

Group 9: Thursday, March 26 at 17:00–20:00, moderator Risto:
a) What are the steps to prevent Vaasa from slipping into marginalization of vulnerable groups?
b) What does Vaasa plan to do to help immigrants that are waiting for Migri permits, but can not work or study while waiting, e.g. allow these people to work for fixed hours or study something?
c) What can Vaasa do to protect women and children suffering of domestic violence and sexual harassment?

Ryhmä 10: Perjantai 27.3. klo 9:30–12:30, moderaattori Ellen:
a) Miten puututte budjetoinnilla taloudellisen syrjäytymisen ehkäisemiseen?
b) Voiko kaupunki tukea yhdistystoimintaa, jotta pienituloisia työllistettäisiin ja ulkomaalais-taustaisten syrjäytymistä voisi ehkäistä?
c) Miten kaupunki aikoo tarttua asunnottomuusongelmaan?

Åbo Akademi
University

Tampereen yliopisto
Tampere University

Vaasan yliopisto
UNIVERSITY OF VAASA

thl

strateginen TUTKIMUS